Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

18 СНЕЖНЯ 2007 г. АЎТОРАК
№ 240 (26105)
Кошт 380 рублёў
ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

СА «ЗВЯЗДОЙ» — У НОВЫ ГОД

Працягваецца падпіска на I квартал і I паўгоддзе 2008 года.
Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы	на 6 месяцаў
63850 (індывідуальны)	8800	26400	52800
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	8300	24900	49800
63858 (ведамасны)	14000	42000	84000
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрства культуры, адукацыі і аховы здароўя)	12800	38400	76800

«Прамыя лініі»: толькі ў «Звяздзе»!

КАМУ ПОЙДЗЕ САЦЫЯЛЬНАЯ ПАДТРЫМКА?

З 17 снежня ў Беларусі адначасова з увядзеннем новага закона аб ільготах пачнуў дзейнічаць Указ аб некаторых мерах дзяржаўнай падтрымкі насельніцтва. Каго ён датычыцца, што канкрэтна прадугледжваецца ў гэтым дакуменце і ў якім прынцыпе будзе прадастаўляцца сацыяльная дапамога цяпер? Гэтыя пытанні стануць тэмай «прамой лініі» газеты «Звязда» з удзелам **начальніка ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валянціны Пятроўны СЯРГЕЕВАЙ.** ***Такім чынам, увага! Наша «прамая лінія» будзе праходзіць 19 снежня з 14.00 да 15.30 па рэдакцыйных тэлефонах (8 017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія званкі прымаюцца па мінскім нумары 287 17 57.***

БУДЗЬ ЗДАРОВЫ, НЕ КАШЛЯЙ!

Аб захворваннях органаў дыхальнай сістэмы, аб тым, як распазнаць першыя прыметы ангіны і пнеўманіі, астмы і грыпу, аб наступствах цяжкіх хвароб лёгкіх і метадах іх лячэння мы паговорым на чарговай «прамой лініі». У ёй возьме ўдзел **кіраўнік аддзела дыягностыкі і тэрапіі неспецыфічных захворванняў органаў дыхання НДІ пульманалогіі і фтызіятрыі Ірына Міхайлаўна ЛАПЦЕВА.** «Прамая лінія» адбудзецца ***21 снежня ў пятніцу з 12.00 да 13.30 гадзін па тэлефонах 8(017) 292 38 92 і 292 38 21. Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумарах: 8(017) 287 18 29 (Святлана Барысенка) і 287 18 36 (Вольга Шайко).***

«Дажынкі-2008» — у Оршы і Аршанскім раёне

Рэспубліканскі фестываль-кірмаш працаўнікоў вёскі «Дажынкі-2008» пройдзе ў другой дэкадзе верасня 2008 года ў гарадзе Орша і Аршанскім раёне. Аб гэтым **БЕЛТА** паведамілі ў прэс-службе Прэзідэнта Беларусі.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

20 снежня 2007 г. у 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 4) адбудзецца заключнае пасяджэнне восьмай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь трэцяга склікання.

Школа падаткаплацельшчыка

З ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ — У РАНГ ПРЫВАТНАГА ПРАДПРЫЕМСТВА

На пытанні чытачоў «Звязды» адказвае начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асобаў Міністэрства па падатках і зборах Беларусі Галіна РАДЗЮКЕВІЧ.

— Індывідуальным прадпрымальнікам у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта дзяржавы ад 28 чэрвеня 2007 года № 302 «Аб зацвярджэнні Палажэння аб парадку стварэння індывідуальным прадпрымальнікам прыватнага ўнітарнага прадпрыемства і яго дзейнасці» арганізоўваецца ўнітарнае прадпрыемства. Як на практыцы ажыццяўляецца працэдура такога пераходу?

Арцём Лянец, *г. Мінск.*

— Артыкулам 3 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб падатках на даходы і прыбытак» вызначана, што затраты па вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі, тавараў (работ, паслуг), якія ўлічваюцца пры падаткаабкладанні, з'яўляюцца вартаснай ацэнкай прыродных рэсурсаў, сыравіны, матэрыялаў, паліва, энергіі, асноўных сродкаў, нематэрыяльных актываў, працоўных рэсурсаў і іншых расходаў на іх вытворчасць і рэалізацыю, што адлюстроўваецца ў бухгалтарскім уліку.

Такім чынам, запазычанасць індывідуальнага прадпрымальніка перад пастаўшчыкамі за набытыя тавары (работы, паслугі), якія выкарыстоўваліся ў працэсе ажыццяўлення прадпрымальніцкай дзейнасці, згодна з вышэйназваным палажэннем, павінна быць пераведзена прыватнаму ўнітарнаму прадпрыемству, якое і будзе рабіць кампенсацыю такой запазычанасці на агульных падставах. Расходы індывідуальнага прадпрымальніка, якія былі зроблены ў працэсе ажыццяўлення прадпрымальніцкай дзейнасці, але аплачаны прыватным унітарным прадпрыемствам, не ўключаюцца прыватным прадпрыемствам у склад затрат, якія ўлічваюцца пры вылічэнні прыбытку, што абкладаецца падаткам, бо гэтыя расходы не звязаны з вытворчасцю і рэалізацыяй прадукцыі прыватным унітарным прадпрыемствам.

Асобна трэба адзначыць, што з моманту выдачы пасведчання аб дзяржаўнай рэгістрацыі ўнітарнага прадпрыемства палажэнне абмяжоўвае індывідуальнага прадпрымальніка ў заключэнні дагавораў, якія накіраваны на ажыццяўленне ім прадпрымальніцкай дзейнасці. Такая дзейнасць індывідуальнага прадпрымальніка з'яўляецца незаконнай. Даходы, якія атрыманы ад яе ажыццяўлення, спаганяюцца ў мясцовыя бюджэты ў судовым парадку. Пры гэтым індывідуальны прадпрымальнік мае права выконваць абавязкі па раней заключаных дагаворах да моманту іх пераўступкі прыватнаму ўнітарнаму прадпрыемству на працягу вызначанага тэрміну.

У сувязі з гэтым у дадзенай сітуацыі індывідуальнаму прадпрымальніку мэтазгодна да моманту пераўступкі абавязкаў прыватнаму ўнітарнаму прадпрыемству ажыццявіць аплату пастаўшчыкам (прадаўцам) і ўлічыць адпаведныя сумы расходаў пры падаткаабкладанні даходаў у парадку, вызначаным правіламі прадастаўлення падатковых вылікаў з даходаў фізічных асобаў, якія падлягаюць падаткаабкладанню, звязаных з ажыццяўленнем індывідуальнымі прадпрымальнікамі і прыраўнаванымі да іх для мэтаў падаткаабкладання асобамі (прыватнымі натарыусамі) прадпрымальніцкай дзейнасці, якія зацверджаны Указам кіраўніка дзяржавы ад 3 красавіка 2007 года № 162.

Падрыхтаваў Сяргей КУРКАЧ.

Рэпартаж з колаў

«ЗВЯЗДА» Ў ГАСЦЯХ У «ЗВЯЗДЫ»

Хадзіць у госці заўсёды прыемна. Асабліва калі цябе запрашаюць на дзень нараджэння, і тым больш — на юбілей. Былому калгасу «Звязда», які цяпер з'яўляецца прыватным сельскагаспадарчым унітарным прадпрыемствам «Звязда-2003», споўнілася 75 гадоў.

Выязны дэсант «Звязды» ў складзе намесніка галоўнага рэдактара Анатоля Сланеўскага, журналістаў Валянціны Доўнар, Інгі Міндалёвай, Уладзіміра Пернікава і фотакарэспандэнта Марыі Жылінскай накіраваўся ў Чачэрскі раён, у пасёлак Залессе, дзе месціцца цэнтральная сядзіба гаспадаркі і культурны цэнтр, у якім ладзілася святочнае мерапрыемства. З сабой мы захапілі падарункі і фірменныя сувеніры з лагатыпам газеты.

«Адмахалі» 300 км і трапілі з карабля на баль: «Звязду-2003» віншавалі першыя асобы раёна і кіраўнікі мясцовых прадпрыемстваў. У тым ліку першы намеснік старшыні Чачэрскага райвыканкама Анатоль Буслаў, дырэктар ПСУП «Колас-2003» Мікалай Алісейка, дырэктар мясцовага філіяла Белаграпрамбанка Кацярына Кудрачова, дэпутаты раённага Савета Васіль Мамекін і Васіль Калбасаў. Гаспадыня свята — дырэктар ПСУП «Звязда-2003» Галіна Трыбунах ледзь паспявала прымаць сардэчныя віншаванні і падарункі.

Прадпрыемства — гэта ў першую чаргу калектыў, людзі. Таму пасля выступлення афіцыйных асобаў надышоў час Галіне Пятроўне раздаваць падарункі. Іх атрымалі лепшыя працаўнікі гаспадаркі: механізатар Мікалай Брайкоў, жывёлавод Фёдар Малашкін, малады спецыяліст, інжынер па ахове працы Мікалай Адзінцоў. Не былі забытыя і ветэраны. Як адзначыла ў сваім выступленні Галіна Трыбунах, залатым фондам раёна былі і застаюцца ветэраны калгаса Адам Іванавіч Гавароўскі, Таццяна Фёдараўна Трушкова, Іван Паўлавіч Міхеенка.

Калгас «Звязда» быў утвораны ў 1932 годзе шляхам аб'яднання невялікіх сялянскіх гаспадарак. Сёння гэта заможнае прадпрыемства, якое няспынна нарошчвае аб'ёмы вытворчасці. Новы дырэктар гаспадаркі — Галіна Трыбунах на сваёй пасадзе ўсяго паўгода, аднак станоўчыя вынікі яе працы ўжо відавочныя.

— Мы з Галінай Пятроўнай не проста супрацоўнічаем, — расказвае старшыня Залескага сельскага Савета дэпутатаў Наталля Шаўцова, — мы з ёй сябруем. Для плённай сумеснай работы старшыні гаспадаркі і старшыні сельвыканкама трэба добра разумець адзін аднаго. Па-іншаму і быць не можа. Менавіта так — падтрымліваючы адна адну — мы і працуем.

Трактарыст з пяцідзесяцігадовым стажам Іван МІХЕЕНКА.

«Звяздоўская» змена.

Нам, звяздоўцам, было вельмі прыемна, што работнікі «Звязды-2003» на сваім свяце ўзгадалі і юбілей газеты. У гаспадарцы, зразумела ж, чытаюць яе не ўсе. Але свае прыхільнікі ёсць.

— Я 20 гадоў тут на пошце працую, — гаварыла начальнік аддзялення сувязі Ніна Яўгенаўна Акінша. — Дык вось за гэты час Васіль Мацвеевіч Хрысцін іншай газеты ні разу не выпісаў. Толькі «Звязду»!

З ёю ж у сваім Навагрудскім раёне жыла Ірына Уладзіміраўна Пералайка. Працавала даяркай, выгадавала ні многа ні мала пяцёра дзяцей. Не так даўно пераехала ў Залессе — бліжэй да дачок. Што цікава, да дэкрэтных адпачынкаў яны таксама працавалі тут даяркамі. І дзяцей у іх амаль, як у маці — па чацвёра... Пакуль.

— У адной — усе сынкі, — гаварыла Ірына Уладзіміраўна. — У другой — папалам: два хлопчыкі, дзве дзяўчынкі. Зяці, дзякуй Богу, харошыя. Але ж гадаваць дзяцей усё роўна цяжка... Ва ўсе часы. Галоўнае — здароўе не страціць.

У гэтым нашай падпісчыцы, на вялікі жаль, не пашчасціла. Але ж трымаецца — дапамагае выхоўваць унукаў, трымае сціплую гаспадарку. І «Звязду» выпісвае. У ёй, казала, «ну ўсё падабаецца! Вось толькі на прыз не шанцуе».

На Залессе і ваколіцы не выпала, пакуль, ні халадзільніка, ні тэлевізара. А вось нашы фірменныя кепачкі, майкі, календары дасталіся многім — удзельнікам звяздоўскай віктарыны, падпісчыкам Васілю Мацвеевічу і Віктару Яўгенавічу Хрысціным (аднафамільцы), Таццяне Васільеўне Шкурынавай...

Уважліва нас там слухалі, як сваіх, прымалі. Ды яно і зразумела:

— Здавалася б, такія розныя па роду дзейнасці, запаленыя ў розных кутках Беларусі дзве «Звязды» служаць адной агульнай справе, станаўленню і развіццю нашай дзяржавы, — адзначыла Галіна Трыбунах. — Спадзяёмся, што сённяшняе мерапрыемства стане новай кропкай адліку ва ўмацаванні партнёрскіх адносінаў.

І мы на гэта будзем спадзявацца, бо ехалі ж на чужы дзень нараджэння з віншаваннямі і падарункамі, а апынуліся на свяце, дзе нас віншавалі. І дадому паехалі, як сапраўдныя імяніннікі — з падарункамі. Дзякуй, гасцінная Чачэрская зямля! Цяпер дзве «Звязды», якія ззяюць на адлегласці ў 300 км, сталі бліжэйшымі.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ,
Валянціна ДОЎНАР,
Інга МІНДАЛЁВА,
Уладзімір ПЕРНІКАЎ.
Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.
Чачэрскі раён.

Мы едзем!

ХАЙ ШЫРЫЦЦА КОЛА СЯБРОЎ!

Непрадказальны лёс у нашых суперпрызоў: то, здаралася, аж два ў адну сям'ю, то ніводнага на цэлы раён. Але гэта — зазначым — да пары...

Сёння маленькі звяздоўскі дэсант з суперпрызам у выглядзе каляровага тэлевізара «Віцязь», які выйграла Яўгенія Максімаўна Туркова з в. Канашы, упершыню едзе ў Гарадоцкі раён Віцебскай вобласці. Далекавата, вядома, але ж, калі чалавек выйграў...

Такім чынам, сёння ў 12 гадзін дзень падпісчыка «Звязды» адбудзецца ў актавай зале Шумілінскага райвыканкама, у 16.00 — у вялікай зале Гарадоцкага... З уручэннем суперпрыза...

Назаўтра, 19 снежня, у 10 гадзін мы будзем рады вітаць сваіх падпісчыкаў, сваіх сяброў-паштавікоў у Віцебску, у 15-м аддзяленні паштовай сувязі (Маскоўскі праспект, д. 10), у 12.30 — у актавай зале Дубровенскага райвыканкама, у 15.30 — у малой зале Аршанскага райвыканкама.

У праграме, як заўсёды, узаемныя знаёмствы, расказ пра гісторыю «Звязды» і яе сённяшні дзень, прэзентацыя самых папулярных звяздоўскіх рубрык і кніг, віктарына і розыгрыш прызоў, жарты і байкі са скарбонкі народнага гумару... Прыходзьце, прыводзьце сваіх і, зразумела ж, не забудзьцеся падпісацца, выслаць картку на розыгрыш прызоў. І тады, магчыма, мы прыедзем да вас!

Валянціна ДОЎНАР, Марына БЕГУНКОВА, Сяргей ПРОТАС.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

проводит открытый аукцион по продаже административного здания (об. пл. 480,2 кв.м), здания склада (об. пл. 35,0 кв.м), расположенных по адресу: г. Борисов, ул. Минская, 21. Площадь земельного участка — 0,2509 га. Начальная цена (снижена на 20 %) — 92 400 000 бел. руб. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 22.09.2007 г. Аукцион состоится **29 декабря 2007 г**. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **28 декабря 2007 г.** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

Тел: (8017) 224 61 34. Наш сайт в Интернете: www.rlt.by.

УНП 690324015.

ОАО «Борисовское СМУ» совместно с КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

проводят открытый аукцион по продаже трансформатора масляного марки — ТМЗ 400/10-70 УЗ, разъединителя ВНРу 10/400-УЗ и шкафа ввода ШВВЗЛ (все 1983 года выпуска). Начальная цена: 17 327 120 бел. руб. с НДС. Задаток в размере 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с, указанный в условиях проведения аукциона. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 дней с даты проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 22.01.2008 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 21.01.2008 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

Контактные телефоны (8017) 2246134, (801777) 35348.
Наш сайт: www.rlt.by.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости». УНП 690324015.

СТРАТЭГІЯ ЛІДАРСТВА

Закрытае акцыянернае таварыства Банк ВТБ (Беларусь) мае намер да 2011 года ўвайсці ў тройку вядучых банкаў Беларусі, паведаміў на прэс-канферэнцыі старшыня праўлення банка Уладзімір Іваноў. Сёлета за 11 месяцаў асноўныя паказчыкі дзейнасці ЗАТ Банк ВТБ (Беларусь) выраслі больш як у два разы: статутны фонд склаў 18,7 мільёна долараў ЗША, уласны капітал — 53,3 мільёна, актывы — 372,4 мільёна долараў. Да 2010 года актывы фінансавай установы дасягнуць ужо 1,5-1,8 мільярда долараў. У красавіку гэтага года ААТ Банк ВТБ (Расія) набыў кантрольны пакет акцый беларускага банка: зараз яго ўдзел у статутным капітале складае 64,9 працэнта. Як зазначыў прэзідэнт-старшыня праўлення ААТ Банк ВТБ (Расія) Андрэй Касцін, прыярытэтным напрамкам дзейнасці беларускага банка будзе рэальны сектар эканомікі, аднак работа з фізічнымі асобамі таксама будзе актывізаваная.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Мікалай СМУНЁЎ: «ПОШТА, ЯК КАРАБЕЛЬ У МОРЫ ПАСЛУГ»

Сёння дырэктар Віцебскага філіяла РУП «Белпошта» Мікалай Раманавіч Смунёў прымае шматлікія віншаванні. Яму — 60.

Перад тым як сустрэцца з юбілярам, я пагутарыў з яго калегамі: далёка хадзіць не трэба было. Напрыклад, паштальёнка, якая прыносіць пошту ў віцебскі карпункт, завочна павіншавала «галоўнага паштальёна» Віцебшчыны і папрасіла пажадаць яму здароўя. У аддзеле кадраў, калі папрасіў паглядзець біяграфічную даведку, адразу адзначылі: «Запісаў там няшмат, пошце чалавек усё жыццё аддаў.»

Пасля службы ў арміі, у 1969-м, Мікалай Смунёў пачаў працаваць электрамеханікам віцебскага паштамта. Праз пяць гадоў стаў інжынерам па механізацыі. У 2000 годзе прызначаны дырэктарам віцебскага філіяла «Белпошты».

А вось яшчэ некаторыя словы калег Мікалая Раманавіча: «Рабоце ён аддае ўсяго сябе. Добры кіраўнік, цэніць людзей, паважае за прафесіяналізм».

Сустрэцца з юбілярам было складана: адно — заняты па службе, потым сесія абласнога Савета дэпутатаў, а ў гарадскім — Мікалай Раманавіч Смунёў узначальвае бюджэтную камісію.

Дарэчы, напэўна, мала хто з выбаршчыкаў ведае, што менавіта, дзякуючы дэпутату Смунёву на праспекце Фрунзе ў свой час адкрылі новы магазін «Ніка».

І што па ініцыятыве гэтага народнага выбранніка шмат зроблена для прывядзення ў парадак вуліц. А хто не памятае ранейшае галоўнае паштовае аддзяленне Віцебска? Кажуць, Мікалай Раманавіч асабіста намаляваў новы «варыянт», які зараз проста радуе вочы.

— Карабель, што ідзе па моры паслуг. Такім я ўбачыў паштамт, — успамінае юбіляр.

А ці праўда, што ў вёсцы Старое Сяло нават возера называюць Смунёўскім?

— Так. Гэта дачнае месца Краява, што за вёскай. Там возера і не было наогул. У 1993—1994 гадах было вельмі засушлівае лета. У 1995-м гэта возера было выкапана. Потым запоўнена вадой. А вакол возера лес з абляпіхай. Я, наогул, калі нешта абяцаю людзям, заўсёды выконваю.

І, безумоўна, галоўнае для мяне — работа. Я прайшоў усе этапы станаўлення сувязі, пачынаючы ад першых сродкаў механізацыі у 1970-х, калі з'явіліся першыя электрамеханічныя машыны, да сучасных інфармацыйных тэхналогій. Калісьці быў галоўным будаўнікам аддзялення перавозкі пошты. Сёлета завершана камп'ютарызацыя паштовых аддзяленняў Віцебшчыны.

— У Віцебскай вобласці 6,5 тысячы населеных пунктаў, што больш, чым у іншых рэгіёнах рэспублікі. Ёсць і такія, дзе толькі па 5, 10 двароў. Для іх абслугоўвання трэба больш паштальёнаў?

— Так. Але гэта жыццёва неабходна. Многім з іх даводзіцца амаль штодзень пераадольваць шмат кіламетраў... Самае вялікае багацце — гэта запас кваліфікаваных кадраў. Я заўсёды збіраў вакол сябе разумных людзей. Яны — мая самая галоўная апора ў жыцці, у рабоце.

...Я вельмі здзівіўся, калі пачуў, што Мікалай Раманавіч піша вершы. Дзед яго — таксама пісаў. І брат старэйшы. У завяршэнні нашай размовы імяніннік прачытаў мне некалькі твораў: верш — роздум пра жыццё, верш, прысвечаны жонцы. Ён дакладна памятае, калі яны пазнаёміліся, і штогод у гэты дзень дорыць ёй шыкоўны букет. У іх два сыны, адзін з якіх папулярны аўтар песень. У юбіляра два ўнукі — сапраўдная падстава для гонару.

А тое ж возера? Хто такое з нас зрабіў у жыцці? Мікалай Раманавіч поўны сілаў і новых планаў. Хай усе яны рэалізуюцца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 638

АБ НЕКАТОРЫХ МЕРАХ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАДТРЫМКІ НАСЕЛЬНІЦТВА

У мэтах узмацнення дзяржаўнай падтрымкі насельніцтва ў сувязі з упарадкаваннем сацыяльных ільгот **пастанаўляю**:

1. Дзяржаўная падтрымка насельніцтва ажыццяўляецца ў форме:

1.1. дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі (штомесячнай сацыяльнай дапамогі і (або) аднаразовай сацыяльнай дапамогі) на набыццё прадуктаў харчавання, лекавых сродкаў, тэхнічных сродкаў сацыяльнай рэабілітацыі, адзення, абутку, праязных білетаў, школьных прылад і на іншыя патрэбы для забеспячэння нармальнай жыццядзейнасці;

1.2. безнаяўных жыллёвых субсідый для частковай кампенсацыі платы за карыстанне жылымі памяшканнямі, іх тэхнічнае абслугоўванне, камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў) і адлічэнняў на капітальны рамонт.

2. Устанавіць, што:

2.1. штомесячная сацыяльная дапамога прадастаўляецца сем'ям і грамадзянам, якія пражываюць асобна або вядуць раздзельную гаспадарку (далей — сем'і (грамадзяне), пры ўмове, калі іх сярэднедушавы даход па аб'ектыўных прычынах не перасягае 100 працэнтаў найбольшай велічыні бюджэту пражытковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва, зацверджанага Урадам Рэспублікі Беларусь, за два апошнія кварталы (далей — крытэрый патрэбнасці). Памер штомесячнай сацыяльнай дапамогі на кожнага члена сям'і, уключаючы кожнага студэнта (навучэнца) незалежна ад месца яго вучобы, а таксама на грамадзяніна, які пражывае асобна або вядзе раздзельную гаспадарку, — атрымальнікаў гэтай дапамогі складае дадатную розніцу паміж крытэрыем патрэбнасці і сярэднедушавым даходам сям'і (грамадзяніна), вызначаным у парадку, устаноўленым Урадам Рэспублікі Беларусь;

2.2. права на аднаразовую сацыяльную дапамогу маюць сем'і (грамадзяне), якія апынуліся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі*, якая аб'ектыўна парушае іх нармальную жыццядзейнасць, калі іх сярэднедушавы даход, што вызначаецца ў парадку, устаноўленым Урадам Рэспублікі Беларусь, не перасягае 120 працэнтаў крытэрыю патрэбнасці. Памер аднаразовай сацыяльнай дапамогі ўстанаўліваецца ў межах ад 50 да 500 працэнтаў крытэрыю патрэбнасці ў залежнасці ад цяжкай жыццёвай сітуацыі, у якой знаходзіцца сям'я (грамадзянін);

2.3. безнаяўныя жыллёвыя субсідыі прадастаўляюцца сем'ям (грамадзянам) пры ўмове, калі сума платы за камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў), вызначаная зыходзячы з устаноўленых Урадам Рэспублікі Беларусь для разліку гэтых субсідый нормаў (нарматываў) іх спажывання, і за карыстанне жылым памяшканнем, яго тэхнічнае абслугоўванне, адлічэнняў на капітальны рамонт у межах 20 кв. метраў агульнай плошчы на кожнага члена сем'і, які пражывае ў жылым памяшканні, перасягае:

20 працэнтаў сукупнага даходу сям'і (грамадзяніна), якая пражывае (які пражывае) у горадзе, пасёлку гарадскога тыпу;

15 працэнтаў сукупнага даходу сям'і (грамадзяніна), якая пражывае (які пражывае) у сельскім населеным пункце.

Памер штомесячнай безнаяўнай жыллёвай субсідыі сям'і (грамадзяніну) вызначаецца як розніца паміж сумай названай платы і сумай, што складае адпаведна 20 і 15 працэнтаў сукупнага даходу сям'і (грамадзяніна).

3. Дзяржаўная падтрымка ў форме штомесячнай сацыяльнай дапамогі і безнаяўнай жыллёвай субсідыі не назначаецца грамадзянам, якія пражываюць асобна або вядуць раздзельную гаспадарку або ў складзе сям'і:

якія з'яўляюцца курсантамі ваенных навучальных устаноў або ўстаноў адукацыі Міністэрства ўнутраных спраў, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях і Камітэта дзяржаўнай бяспекі;

якія адбываюць пакаранне ў месцах пазбаўлення волі або знаходзяцца на прымусовым лячэнні;

якія кампенсуюць расходы па ўтрыманню дзяцей, што знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні;

якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні ў дзяржаўных стацыянарных арганізацыях сацыяльнага абслугоўвання, дзіцячых інтэрнатных установах, дзяржаўных спецыялізаваных установах для непаўналетніх, якім патрэбна сацыяльная дапамога і рэабілітацыя, дзіцячых дамах сямейнага тыпу, дзіцячых вёсках (гарадках) або на дзяржаўным забеспячэнні ў дзяржаўных установах, што забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, у перыяд навучання ў гэтых установах у дзённай форме атрымання адукацыі, у тым ліку на падрыхтоўчых аддзяленнях;

якія з'яўляюцца непрацуючымі працаздольнымі асобамі, не зарэгістраванымі ў камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўленні (аддзеле) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта ў якасці беспрацоўных (акрамя асобаў, якія ажыццяўляюць догляд дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў, дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў, інваліда I групы або асобы, якая дасягнула 80-гадовага ўзросту, а таксама дзіцяці ва ўзросце да 18 гадоў, інфіцыраванага вірусам імунадэфіцыту чалавека);

якія з'яўляюцца непрацуючымі працаздольнымі асобамі, зарэгістраванымі ў камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўленні (аддзеле) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта ў якасці беспрацоўных, але не выконваюць патрабаванняў заканадаўства аб занятасці насельніцтва;

якія з'яўляюцца непрацуючымі працаздольнымі асобамі, зарэгістраванымі ў камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўленні (аддзеле) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта ў якасці беспрацоўных менш як тры месяцы на дату звароту па дзяржаўную патрымку. Названы тэрмін не прымяняецца да асобаў, зарэгістраваных у органе па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на працягу месяца пасля:

звальнення з работы (службы) у выпадку ліквідацыі арганізацыі, спынення дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка, скарачэння колькасці або штату работнікаў;

дасягнення дзіцем узросту 3 гадоў, дзіцем-інвалідам і дзіцем, інфіцыраваным вірусам імунадэфіцыту чалавека, узросту 18 гадоў;

звальнення з воінскай службы;

завяршэння работы па праграме часовай занятасці або сезоннай работы;

завяршэння навучання ва ўстанове адукацыі;

вызвалення з месцаў пазбаўлення волі;

атрымання статусу бежанца або прадастаўлення прытулку;

змены месца жыхарства.

Дзяржаўная падтрымка ў форме штомесячнай сацыяльнай дапамогі і безнаяўнай жыллёвай субсідыі, акрамя выпадкаў, прадугледжаных у частцы першай гэтага пункта, не прадастаўляецца таксама сям'і (грамадзяніну), калі член сям'і (грамадзянін):

мае ў прыватнай уласнасці больш за адно жылое памяшканне (кватэру);

здае па дагавору найму (паднайму) жылое памяшканне;

здае па дагавору арэнды іншую нерухомую маёмасць (дачу, гараж);

з'яўляецца ўласнікам маёмасці прыватнага ўнітарнага прадпрыемства, месцам дзяржаўнай рэгістрацыі (месцам знаходжання) якога з'яўляецца жылое памяшканне, у якім пражывае сям'я (грамадзянін);

ажыццяўляў за кошт уласных сродкаў выязны турызм на працягу апошніх дванаццаці месяцаў перад датай звароту за назначэннем штомесячнай сацыяльнай дапамогі;

вучыцца ва ўстанове адукацыі за кошт уласных сродкаў;

мае зямельны ўчастак для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі або калектыўнага садоўніцтва, але не выкарыстоўвае яго для атрымання сельскагаспадарчай прадукцыі (акрамя адзінокіх інвалідаў I, II групы і грамадзян, якія дасягнулі 70-гадовага ўзросту).

4. Кіраўнікі дзяржаўных устаноў, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, могуць аказваць матэрыяльную дапамогу на праезд навучэнцам і студэнтам, якія маюць у гэтым патрэбу (незалежна ад прадастаўлення ім дзяржаўнай падтрымкі ў складзе сям'і ў адпаведнасці з пунктам 2 гэтага Указа), у парадку, устаноўленым Урадам Рэспублікі Беларусь:

якія вучацца за кошт рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, — са сродкаў, што выдзяляюцца на стыпендыяльнае забеспячэнне і накіроўваюцца на аказанне ім матэрыяльнай дапамогі, што атрымліваюцца ад пазабюджэтнай дзейнасці, а таксама з іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам;

якія вучацца на платнай аснове, — са сродкаў, што атрымліваюцца ад пазабюджэтнай дзейнасці, а таксама з іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.

5. Дзяржаўная падтрымка насельніцтва, прадугледжаная гэтым Указам, не абкладаецца падаходным падаткам.

6. Службовыя асобы мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, іншых арганізацый нясуць дысцыплінарную адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам аб працы аж да вызвалення ад займаемай пасады і адміністрацыйную адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам аб зваротах грамадзян за валакіту, бюракратызм, парушэнне парадку і тэрмінаў разгляду заяў грамадзян, у тым ліку за патрабаванне ў грамадзян залішніх дакументаў для прадастаўлення дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі і безнаяўных жыллёвых субсідый, невыкананне іншых патрабаванняў гэтага Указа пры вырашэнні пытання аб прадастаўленні дзяржаўнай падтрымкі сем'ям (грамадзянам).

7. Сем'і (грамадзяне) нясуць адказнасць за дакладнасць звестак аб даходах і маёмасці, што належыць членам сем'і (грамадзяніну) на праве ўласнасці, а таксама звестак аб змяненні складу сям'і і іншых даных, што прадстаўляюцца ў мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы і іншыя арганізацыі, якія ажыццяўляюць у адпаведнасці з гэтым Указам назначэнне і выплату дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі і безнаяўных жыллёвых субсідый.

У выпадку наўмыснага ўтойвання названых звестак (прадстаўлення недакладных звестак) сем'і (грамадзяне) пазбаўляюцца права на зварот за дзяржаўнай падтрымкай і атрыманне такой падтрымкі, устаноўленай гэтым Указам.

8. Зацвердзіць прыкладзеныя:

Палажэнне аб парадку прадастаўлення дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі;

Палажэнне аб парадку прадастаўлення безнаяўных жыллёвых субсідый.

9. Мясцовым выканаўчым і распарадчым органам, іншым арганізацыям, якія ажыццяўляюць у адпаведнасці з гэтым Указам назначэнне і выплату дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі і безнаяўных жыллёвых субсідый, даваць растлумачэнні сем'ям (грамадзянам) аб парадку і ўмовах назначэння і выплаты дзяржаўнай падтрымкі, вызначанай у гэтым Указе.

10. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

пры фарміраванні бюджэту на чарговы бюджэтны (фінансавы) год прадугледжваць дадатковыя сродкі на стыпендыяльнае забеспячэнне для аказання матэрыяльнай дапамогі на праезд студэнтам і навучэнцам, якія маюць у гэтым патрэбу;

у трохмесячны тэрмін забяспечыць прывядзенне актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Указам і прыняць іншыя меры па яго рэалізацыі.

11. Кантроль за выкананнем гэтага Указа ўскласці на Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

12. Гэты Указ уступае ў сілу з дня ўступлення ў сілу Закона Рэспублікі Беларусь ад 14 чэрвеня 2007 года «Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях для асобных катэгорый грамадзян» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 147, 2/1336), за выключэннем пункта 10 і гэтага пункта, якія ўступаюць у сілу з дня афіцыйнага апублікавання Указа.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
14 снежня 2007 г., г. Мінск.

** Для мэтаў гэтага Указа пад цяжкай жыццёвай сітуацыяй разумеюцца абставіны, складаныя для самастойнага вырашэння (поўная непрацаздольнасць па прычыне ўзросту або інваліднасці, няздольнасць да самаабслугоўвання ў сувязі з хваробай, патрэбнасць у тэхнічных сродках сацыяльнай рэабілітацыі, стыхійныя бедствы, катастрофы, пажары і іншыя абставіны).*

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 18.12.2007 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 154,00
1 еўра	3 100,36
1 латвійскі лат	4 449,49
1 літоўскі літ	897,91
1 чэшская крона	117,48
1 польскі злоты	855,25
1 расійскі рубель	87,19
1 украінская грыўня	425,27

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў
Цэнтрабанк РФ

USD	24,7060
10 UAH	48,6751
1000 BYR	11,4499
EUR	35,6038

Курс у гандлёвых кампаніях (на 17.12.2007 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ООО «Агенство Владимира Гревцова» УПН 10002407 Лицензия Минсвязи № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 до 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X

07240>

9771990763008

ЦАНА НА РАСІЙСКІ ГАЗ ДЛЯ БЕЛАРУСІ Ў ПЕРШЫМ КВАРТАЛЕ 2008 ГОДА СКЛАДЗЕ $119 ЗА ТЫС. КУБ.

Аб гэтым у прамым эфіры радыёстанцыі «Рэха Масквы» паведаміў афіцыйны прадстаўнік «Газпрама» Сяргей Купрыянаў. Ён падкрэсліў, што такая цана «безумоўна, выгадная для «Газпрама».

Цана на пастаўкі газу ў Беларусь абумоўлена «выключна формулай у кантракце ад 31 снежня 2006 года», сказаў Сяргей Купрыянаў. «У нас з Беларуссю доўгатэрміновыя дагаворы», — падкрэсліў ён. Прадстаўнік «Газпрама» дадаў, што тарыфы на транзіт расійскага газу па тэрыторыі Беларусі таксама будуць адпавядаць раней дасягнутым дамоўленасцям.

Эдуард ПІВАВАР, БЕЛТА.

Збіраешся на святы ў дарогу — зазірні ў расклад

Мінскае аддзяленне Беларускай чыгункі загадзя праінфармавала пасажыраў аб курсіраванні прыгарадных цягнікоў у перадсвяточныя і святочныя дні Новага года.

Так, 22, 23, 24, 29, 30, 31 снежня 2007 года і 5, 6, 12 студзеня яны будуць курсіраваць як па суботах згодна з дзеючым раскладам.

25 студзеня 2007 года і 1, 2, 7 студзеня 2008 года — як па нядзелях згодна з дзеючым раскладам.

Дадаткова назначаюцца электрацягнікі:

22, 29 снежня 2007 года

Аляхновічы—Мінск, адпр. 6-10
Пухавічы—Мінск, адпр. 6-13
Пухавічы—Мінск, адпр. 6-26
Стоўбцы—Мінск, адпр. 6-33
Мінск—Аляхновічы, адпр. 10-50
Аляхновічы—Мінск, адпр. 12-22
Мінск—Талька, адпр. 10-14
Талька—Мінск, адпр. 13-05
Мінск—Стоўбцы, адпр. 9-02
Стоўбцы—Інст. Культуры, адпр. 13-36
Мінск-Усх.—Барысаў, адпр. 10-39
Барысаў—Інст. Культуры, — адпр. 12-46

25 снежня 2007 года і 1, 2 студзеня 2008 года

Мінск—Аляхновічы, адпр. 14-29
Аляхновічы—Мінск, адпр. 16-06
Мінск—Аляхновічы, адпр. 16-09
Аляхновічы—Мінск, адпр. 18-04
Талька—Мінск, адпр. 15-55
Мінск—Талька, адпр. 15-56
Талька—Мінск, адпр. 17-37
Мінск—Стоўбцы, адпр. 9-02
Стоўбцы—Інст. Культуры, адпр. 13-36
Мінск—Стоўбцы, адпр. 16-29
Стоўбцы—Мінск, адпр. 18-25
Мінск-Усх.— Барысаў, адпр. 10-39
Барысаў—Інст. Культуры, адпр. 12-46

12 студзеня 2008 года

Аляхновічы—Мінск, адпр. 6-10
Пухавічы—Мінск, адпр. 6-13
Пухавічы—Мінск, адпр. 6-26
Стоўбцы—Мінск, адпр. 6-33

1 студзеня 2008 года адмяняюцца прыгарадныя электрацягнікі:

Маладзечна—Мінск, адпр. 4-16, 4-52
Аляхновічы—Мінск, адпр. 7-34
Мінск—Аляхновічы, адпр. 6-09
Мінск—Пухавічы, адпр. 6-05
Пухавічы—Мінск, адпр. 5-13, 7-25
Стоўбцы—Мінск, адпр. 4-21, 5-03
Інст. Культуры—Барысаў, адпр. 4-56
Барысаў—Інст. Культуры, адпр. 4-27, 5-38, 6-37.

У маладзечанскім вузле рух прыгарадных дызель-цягнікоў арганізаваны:

22, 23, 24, 25, 29, 30, 31 снежня і 1, 2, 5, 6, 7, 12 студзеня як па выхадных днях згодна з дзеючым раскладам.

У аршанскім вузле рух прыгарадных дызель-цягнікоў арганізаваны:

22, 23, 24, 25, 29, 30, 31 снежня і 1, 2, 5, 6, 7, 12 студзеня як па выхадных днях згодна з дзеючым раскладам.

Інфармацыю па зменненнях у раскладзе руху цягнікоў можна атрымаць у бюро даведак па тэлефонах: 105, 225 54 10.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПУЦІН АФІЦЫЙНА ЗГАДЗІЎСЯ СТАЦЬ ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРАМ

Прэзідэнт РФ Уладзімір Пуцін, выступаючы на з'ездзе «Адзінай Расіі», заявіў, што гатовы працаваць прэм'ер-міністрам, калі на выбарах кіраўніка дзяржавы ў сакавіку 2008 года пераможа цяперашні віцэ-прэм'ер Дзмітрый Мядзведзеў.

Учора ж з'езд «Адзінай Расіі» афіцыйна вылучыў Дз. Мядзведзева кандыдатам ад сваёй партыі на пасаду прэзідэнта Расіі.

«Нам усім неабходна працаваць без амбіцый, з поўнай аддачай сілаў», — заявіў на з'ездзе Пуцін, падкрэсліўшы, што ў Расіі «яшчэ многа невырашаных праблем».

САРКАЗІ ВЫВЕЎ У ЛЮДЗІ НОВУЮ СЯБРОЎКУ

Прэзідэнт Францыі Нікаля Сарказі, які не так даўно развёўся са сваёй жонкай Сесіліяй, мяркуючы па ўсім, блізкі да таго, каб зноў знайсці шчасце ў асабістым жыцці. У выхадныя французская прэса апублікавала фатаграфіі, на якіх прэзідэнт зняты ў кампаніі вядомай спявачкі і мадэлі Карлы Бруні. Пара наведала парыжскі «Дыснейлэнд» і, як відаць па здымках, атрымлівала асалоду ад сумеснага баўлення часу.

Ні прэзідэнта, ні яго спадарожніцу не бянтэжыла прысутнасць у парку, па алеях якога яны неторапка прагульваліся, вялікай колькасці папарацы. Сарказі, які мае з прэсай досыць нацягнутыя адносіны пасля няўдалых з-за ўмяшання ў яго прыватнае жыццё, на гэты раз паводзіў сябе на дзіва спакойна і не выказваў незадаволенасці дзеяннямі рэпарцёраў.

Прэс-служба Елісейскага палаца каментаваць фатаграфіі і адносіны, што стаяць за імі, натуральна, адмовілася.

ЗАЦВЕРДЖАНА
Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь
14.12.2007 № 638

ПАЛАЖЭННЕ

аб парадку прадастаўлення дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі

ГЛАВА 1
АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. У гэтым Палажэнні ўстанаўліваецца парадак прадастаўлення дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі ў выглядзе штомесячнай і (або) аднаразовай сацыяльных дапамог сем'ям і грамадзянам, якія пражываюць асобна або вядуць раздзельную гаспадарку (далей — сем'і (грамадзяне), у адпаведнасці з падпунктамі 2.1 і 2.2 пункта 2 Указа, якім зацвярджаецца гэта Палажэнне.

2. Штомесячная сацыяльная дапамога сем'ям (грамадзянам) назначаецца з месяца звароту, як правіла, на тры месяцы, і не больш як два разы на працягу каляндарнага года.

Названая сацыяльная дапамога можа быць назначана больш як два разы на працягу каляндарнага года або на тэрмін да аднаго года ў выпадку, калі сем'і (грамадзяне) на працягу трох і больш месяцаў знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі*, што аб'ектыўна парушае іх нармальную жыццядзейнасць.

3. Аднаразовая сацыяльная дапамога назначаецца сем'ям (грамадзянам) не больш як адзін раз на працягу каляндарнага года.

4. Рашэнне аб назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі прымаецца пастаянна дзеючай камісіяй, створанай раённым (гарадскім) выканаўчым камітэтам з дэпутатаў раённага (гарадскога) Савета дэпутатаў, спецыялістаў упраўлення (аддзела) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта (далей — орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне), тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва (далей — цэнтр), прадстаўнікоў іншых органаў мясцовага самакіравання, грамадскіх аб'яднанняў (далей — камісія).

Забеспячэнне дзейнасці камісіі ажыццяўляецца органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне.

5. Наяўнасць цяжкай жыццёвай сітуацыі, што дае права сям'і (грамадзяніну) на атрыманне дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, устанаўліваецца камісіяй на падставе акта абследавання матэрыяльна-бытавога становішча, складзенага па яе даручэнню калегіяльна (не менш як тры чалавекі) спецыялістамі органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, цэнтра з прыцягненнем прадстаўнікоў органаў мясцовага самакіравання, грамадскіх аб'яднанняў.

6. Па рашэнню камісіі дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога можа прадастаўляцца ў грашовай (наяўнай або безнаяўнай) і (або) натуральнай форме.

7. Натуральная форма прадастаўлення дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі прымяняецца ў выпадку, калі:

бацькі не забяспечваюць належны догляд дзяцей;

дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога ў грашовай форме выкарыстоўваецца не па прызначэнню.

У гэтых выпадках работнікі органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, цэнтраў за кошт грашовых сродкаў, выдзеленых на дзяржаўную адрасную сацыяльную дапамогу, набываюць для сем'яў (грамадзян) прадукты харчавання, лекавыя сродкі, адзенне, абутак, школьныя прылады, іншыя тавары і паслугі першай неабходнасці;

мэты, на якія выпатрабоўваецца названая дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога, могуць быць задаволены за кошт аказання менавіта такой формы гэтай дапамогі.

8. Сярэднедушавы даход сям'і (грамадзяніна) пры назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі вылічваецца за тры месяцы, што папярэднічаюць месяцу звароту за яе назначэннем.

Парадак уліку даходаў і разліку сярэднедушавога даходу грамадзяніна і даходу сям'і для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі ўстанаўліваецца Урадам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2
ПАРАДАК ЗВАРОТУ ЗА ПРАДАСТАЎЛЕННЕМ ДЗЯРЖАЎНАЙ АДРАСНАЙ САЦЫЯЛЬНАЙ ДАПАМОГІ

9. Заява аб назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі па форме згодна з дадаткам 1 падаецца ў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы жыхарства. Бланк заявы выдаецца гэтым органам.

10. Пры звароце за назначэннем дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі сям'і заява аб яе назначэнні можа падавацца любым дарослым членам сям'і, а таксама непаўналетнімі членамі сям'і, якія ўзялі шлюб да дасягнення ўзросту 18 гадоў або маюць дзяцей.

11. Да заявы аб назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі заяўнікам прыкладаюцца:

пашпарт або іншы дакумент, што засведчвае асобу;

пасведчанне аб нараджэнні дзіцяці — для асобаў, якія маюць дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў;

пасведчанне аб шлюбе — для асобаў, што знаходзяцца ў шлюбе;

рашэнне суда аб скасаванні шлюбу або пасведчанне аб скасаванні шлюбу — для асобаў, якія скасавалі шлюб;

даведка аб нараджэнні дзіцяці з называннем падставы ўнясення звестак аб бацьку дзіцяці — для жанчын, якія нарадзілі дзяцей не ў шлюбе, у выпадку, калі запіс аб бацьку дзіцяці ў кнізе запісаў актаў аб нараджэнні праведзены па ўказанню маці;

працоўная кніжка — для непрацуючых пенсіянераў і непрацуючых членаў сям'і працаздольнага ўзросту;

пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі індывідуальнага прадпрымальніка — для індывідуальнага прадпрымальніка;

пенсійннае пасведчанне — для пенсіянераў;

пасведчанне інваліда — для інвалідаў;

звесткі аб атрыманых даходах кожнага члена сям'і за апошнія тры месяцы, што папярэднічаюць месяцу падачы заявы, (акрамя звестак аб памерах: пенсій з улікам надбавак, даплат і павышэнняў; дапамог па беспрацоўю; матэрыяльнай дапамогі і іншых выплат беспрацоўным грамадзянам, а таксама стыпендый і матэрыяльнай дапамогі, што выплачваюцца грамадзянам у перыяд прафесійнай падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі па накіраванню органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне; дапамог па догляду інвалідаў I групы або асобаў, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту; кошту бясплатнага харчавання дзяцей першых двух гадоў жыцця, якія далучаюцца да матэрыялаў справы органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне);

даведкі аб рэалізацыі прадукцыі жывёльнага паходжання (за выключэннем малака), пладоў і прадукцыі асабістай падсобнай гаспадаркі, прадуктаў промыславай дзейнасці — у выпадку рэалізацыі названай прадукцыі;

звесткі аб грашовым эквіваленце сацыяльных ільгот па аплаце за карыстанне кватэрным тэлефонам (акрамя міжнародных і міжгародніх размоў), за карыстанне жылым памяшканнем і камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў) (пацвярджаюцца рахункам-квітанцыяй арганізацый, якія ажыццяўляюць паслугі сувязі і эксплуатацыю жыллёвага фонду);

картка ўліку льготнага водпуску лекавых сродкаў — для асобаў, якія маюць права на такую льготу;

даведка аб памеры зямельнага ўчастка — для членаў сялянскай (фермерскай) гаспадаркі і асобаў, якія маюць права на льготы па зямельныму падатку;

дамавая кніга (пры яе наяўнасці) — у выпадку пражывання сям'і (грамадзяніна) у аднакватэрным, блакіраваным жылым доме;

дагавор аб падрыхтоўцы спецыяліста на платнай аснове з установай адукацыі — для студэнтаў, якія навучаюцца ва ўстанове адукацыі за кошт уласных сродкаў;

дагавор рэнты і пажыццёвага догляду з утрыманнем — для грамадзян, якія заключылі названы дагавор;

індывідуальная праграма рэабілітацыі інваліда, што распрацоўваецца медыка-рэабілітацыйнай экспертнай камісіяй (далей — МРЭК), заключэнне МРЭК або медыцынскае заключэнне ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі дзяржаўнай арганізацыі аховы здароўя (далей — УКК) — для асобаў, якія маюць патрэбу ў тэхнічных сродках сацыяльнай рэабілітацыі, за выключэннем грамадзян, якія маюць права на бясплатнае забеспячэнне тэхнічнымі сродкамі сацыяльнай рэабілітацыі ў адпаведнасці з артыкулам 11 Закона Рэспублікі Беларусь ад 14 чэрвеня 2007 г. «Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях для асобных катэгорый грамадзян» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 147, 2/1336).

Асобы з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, акрамя дакументаў, названых у абзацах другім — дзевятнаццатым часткі першай гэтага пункта, прадстаўляюць дакументы, што пацвярджаюць наяўнасць на момант дасягнення ўзросту 18 гадоў статусу дзяцей-сірот або дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, або падстаў для яго атрымання, і ў далейшым не страцілі гэтыя падставы.

Копіі дакументаў, пералічаных у абзацах другім — дзесятым, трынаццатым — дзевятнаццатым часткі першай гэтага пункта, завяраюцца подпісам кіраўніка і пячаткай органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне без спагнання платы.

12. У выпадку, калі па адным адрасе пражываюць некалькі сем'яў (грамадзян), якія маюць агульны асабовы рахунак, але вядуць раздзельную гаспадарку, даходы ўлічваюцца асобна для кожнай сям'і (грамадзяніна).

Факт раздзельнага вядзення гаспадаркі ўстанаўліваецца камісіяй на падставе акта абследавання матэрыяльна-бытавога становішча, складзенага па яе даручэнню калегіяльна (не менш як тры чалавекі) спецыялістамі органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, цэнтра з прыцягненнем прадстаўнікоў органаў мясцовага самакіравання, грамадскіх аб'яднанняў.

13. Пры непрадстаўленні заяўнікам дакументаў, прадугледжаных у пункце 11 гэтага Палажэння, заява аб назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі для разгляду не прымаецца.

14. У выпадку звароту за назначэннем дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі адзінокіх састарэлых грамадзян і інвалідаў, якія па стану здароўя маюць патрэбу ў пастаяннай пабочнай дапамозе, запаўненне заявы можа ажыццяўляцца работнікамі органа па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, цэнтра.

15. Орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне пры неабходнасці на працягу трох рабочых дзён з дня прыняцця заявы запытвае ў дзяржаўных органаў, іншых арганізацый:

15.1. даведку арганізацыі, якая ажыццяўляе эксплуатацыю жыллёвага фонду, або даведку сельскага (пасялковага) Савета дэпутатаў аб месцы жыхарства і складзе сям'і, а ў выпадку, калі члены сям'і не зарэгістраваны (не прапісаны) па адрасе заяўніка, — даведкі аб месцы іх жыхарства (запытваюцца ў арганізацый, якія ажыццяўляюць эксплуатацыю жыллёвага фонду, і сельскіх (пасялковых) Саветаў дэпутатаў па месцы рэгістрацыі (прапіскі) членаў сям'і);

15.2. даведку з тэрытарыяльнай арганізацыі па дзяржаўнай рэгістрацыі аб наяўнасці ў прыватнай уласнасці ў членаў сям'і (грамадзяніна) больш як аднаго жылога памяшкання (кватэры);

15.3. дакументы, што пацвярджаюць атрыманне іншых відаў даходаў (за выключэннем дакументаў, названых у абзацах адзінаццатым — трынаццатым часткі першай пункта 11 гэтага Палажэння):

дапамог, што выплачваюцца згодна з Законам Рэспублікі Беларусь ад 30 кастрычніка 1992 года «Аб дзяржаўных дапамогах сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 27, арт. 473; Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 35, 2/843), за выключэннем аднаразовай дапамогі ў сувязі з нараджэннем дзіцяці і аднаразовай дапамогі жанчыне, якая стала на ўлік у дзяржаўнай арганізацыі аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці;

безнаяўных жыллёвых субсідый;

ільгот па аплаце харчавання дзяцей ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне дашкольнай адукацыі, у памеры іх грашовага эквіваленту;

кошту бясплатнага харчавання вучняў устаноў адукацыі;

15.4. іншыя дакументы, неабходныя для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі.

Па жаданню заяўніка дакументы, пералічаныя ў гэтым пункце, прадстаўляюцца ім самім.

Дзяржаўныя органы і іншыя арганізацыі, якія атрымалі запыт, абавязаны ў тыднёвы тэрмін з дня яго атрымання накіраваць выпатрабуемыя дакументы органу па працы, занятасці і сацыяльнай абароне без спагнання платы.

16. Пры прыёме дакументаў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне:

правярае правільнасць афармлення заявы, адпаведнасць у ёй звестак прадстаўленым дакументам, а таксама наяўнасць неабходных дакументаў для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі;

папярэджвае заяўніка аб адказнасці за наўмыснае скажэнне звестак, якія з'яўляюцца падставай для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, і аб абавязку інфармавання аб змяненні складу сям'і і (або) даходу сям'і (грамадзяніна);

рэгіструе заяву ў журнале рэгістрацыі заяў аб назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі.

ГЛАВА 3
ПАРАДАК НАЗНАЧЭННЯ І ВЫПЛАТЫ ДЗЯРЖАЎНАЙ АДРАСНАЙ САЦЫЯЛЬНАЙ ДАПАМОГІ

17. Рашэнне аб назначэнні і памеры дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі або аб адмове ў яе назначэнні па форме згодна з дадаткам 2 прымаецца камісіяй на працягу пяці рабочых дзён з дня падачы заявы пры прадстаўленні заяўнікам усіх дакументаў, неабходных для яе назначэння, а ў выпадку, калі патрэбныя для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі дакументы запытваюцца органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, — на працягу пяці рабочых дзён пасля атрымання апошняга неабходнага для яе назначэння дакумента.

18. Орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне не пазней як за тры рабочыя дні пасля прыняцця адпаведнага рашэння камісіі паведамляе заяўніку аб назначэнні або аб адмове ў назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі з называннем прычын адмовы і парадку абскарджання.

Штомесячная сацыяльная дапамога выплачваецца з месяца, які ідзе за месяцам яе назначэння, а аднаразовая сацыяльная дапамога выплачваецца не пазней як за 10 дзён пасля прыняцця камісіяй адпаведнага рашэння.

19. Рашэнне камісіі аб назначэнні (адмове ў назначэнні) сацыяльных дапамог можа быць абскарджана ў вышэйстаячы орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Пры нязгодзе з прынятым гэтым органам рашэннем спрэчка вырашаецца ў судовым парадку.

20. Орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне мае права праверыць звесткі, што змяшчаюцца ў прадстаўленых заяўнікам дакументах для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі.

21. Пры праводзенні праверкі прадстаўленых дакументаў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на працягу трох рабочых дзён з дня атрымання заявы або паступлення апошняга патрэбнага для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі дакумента паведамляе заяўніку аб неабходнасці такой праверкі, а таксама аб тым, што рашэнне аб назначэнні або аб адмове ў назначэнні дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі будзе вынесена на працягу 25 дзён з дня падачы заявы.

22. Дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога ў грашовай форме выплачваецца праз аб'екты паштовай сувязі рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белпошта» і філіялы адкрытага акцыянернага таварыства «Ашчадны банк «Беларусбанк» і іх структурныя падраздзяленні без спагнання платы.

Дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога ў натуральнай форме выдаецца сем'ям (грамадзянам) па картках уліку, спісах і ведамасцях, якія запаўняюцца органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і захоўваюцца ў асабістай справе заяўніка.

23. Налічэнне і (або) выплата дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі спыняецца органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне пры:

добраахвотнай адмове заяўніка ад дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі шляхам пісьмовага паведамлення органу па працы, занятасці і сацыяльнай абароне;

змяненні заяўнікам месца жыхарства;

узнікненні фактаў (абставінаў), названых у частцы другой пункта 25 гэтага Палажэння.

24. У выпадку змянення складу сям'і і (або) даходу сям'і (грамадзяніна) пасля назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі або ўзнікнення абставін, прадугледжаных пунктам 3 Указа, які зацвярджае гэтае Палажэнне, заяўнік у пяцідзённы тэрмін з дня надыходу такіх абставінаў паведамляе аб гэтым у орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і пры наяўнасці падстаў для назначэння дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі прадстаўляе ў названы орган дакументы ў адпаведнасці з гэтым Палажэннем. Разгляд прадстаўленых дакументаў, пераразлік сумы назначанай дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі і яе выплата ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым у гэтым Палажэнні.

25. Пры змяненні пасля назначэння штомесячнай сацыяльнай дапамогі памераў даходаў і прыналежнай членам сям'і (грамадзяніну) маёмасці на праве ўласнасці, у тым ліку здольнай прыносіць даход, змяненні складу сям'і, але пры гэтым сям'я (грамадзянін) не страчвае падстаў на атрыманне гэтай дапамогі, органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне праводзіцца адпаведны пераразлік сумы дапамогі, а лішне выплачаная сума штомесячнай сацыяльнай дапамогі падлягае вяртанню.

Пры выяўленні органам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне фактаў, што вядуць да страты сям'ёй (грамадзянінам) падстаў для прадастаўлення штомесячнай сацыяльнай дапамогі, абставінаў, пры наяўнасці якіх у адпаведнасці з пунктам 3 Указа, што зацвярджае гэта Палажэнне, дзяржаўная адрасная сацыяльная дапамога не назначаецца, выплата гэтай дапамогі спыняецца з дня выяўлення такіх фактаў (абставінаў), а залішне выплачаныя сумы падлягаюць вяртанню.

У выпадку адмовы ад вяртання ў добраахвотным парадку залішне выплачаных сум штомесячнай сацыяльнай дапамогі яны спаганяюцца ў судовым парадку.

ГЛАВА 4
ФІНАНСАВАННЕ

26. Расходы, звязаныя з выплатай дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, ажыццяўляюцца за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў, прадугледжаных на гэтыя мэты.

27. Кіраўнікі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў нясуць адказнасць за мэтавае выкарыстанне сродкаў мясцовых бюджэтаў, прызначаных для выплаты дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, у адпаведнасці з заканадаўствам.

**Для мэтаў гэтага Палажэння пад цяжкай жыццёвай сітуацыяй разумеюцца абставіны, складаныя для самастойнага вырашэння (поўная непрацаздольнасць па прычыне ўзросту або інваліднасці, няздольнасць да самаабслугоўвання ў сувязі з хваробай, наяўнасць патрэбы ў тэхнічных сродках сацыяльнай рэабілітацыі, стыхійныя бедствы, катастрофы, пажары і іншыя абставіны).*

Зацверджана
Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь
14.12.2007 № 638

ПАЛАЖЭННЕ

аб парадку прадастаўлення безнаяўных жыллёвых субсідый

Глава 1
Агульныя палажэнні

1. У гэтым Палажэнні ўстанаўліваецца парадак прадастаўлення сем'ям і грамадзянам, якія пражываюць асобна або вядуць раздзельную гаспадарку (далей — сем'і (грамадзяне), безнаяўных жыллёвых субсідый (далей — субсідыі) у адпаведнасці з падпунктам 2.3 пункта 2 Указа, якім зацвярджаецца гэта Палажэнне.

2. Субсідыі прадастаўляюцца сем'ям (грамадзянам), якія пражываюць у дамах дзяржаўнага і прыватнага жыллёвага фонду.

3. Пры наяўнасці ў сям'і (грамадзяніна) ільгот па плаце за карыстанне жылым памяшканнем, яго тэхнічнае абслугоўванне, камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў) сума плацяжоў разлічваецца ў адпаведнасці з заканадаўствам з прымяненнем скідак з тарыфаў, а разлік сумы субсідыі праводзіцца без прымянення гэтых скідак.

4. Субсідыя не можа перасягаць фактычна налічанай сумы плацяжоў сям'і (грамадзяніна) за карыстанне жылым памяшканнем, яго тэхнічнае абслугоўванне, камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў) і адлічэнняў на капітальны рамонт.

5. Сукупны даход сям'і (грамадзяніна) пры вызначэнні права на атрыманне субсідыі вылічваецца за тры месяцы, якія папярэднічаюць месяцу звароту за яе назначэннем. Парадак уліку даходаў і разлік сукупнага даходу сям'і (грамадзяніна) для назначэння субсідыі ўстанаўліваецца Урадам Рэспублікі Беларусь.

6. Субсідыя назначаецца сям'і (грамадзяніну) па рашэнню мясцовага выканаўчага і распарадчага органа з месяца звароту на тры месяцы і прадастаўляецца ў безнаяўнай форме.

Паводле рашэння мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, субсідыя можа быць назначана на тэрмін да аднаго года, у выпадку калі сям'я (грамадзянін) на працягу трох і больш месяцаў знаходзіцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі*, якая аб'ектыўна парушае нармальную жыццядзейнасць.

Наяўнасць цяжкай жыццёвай сітуацыі пацвярджаецца актам абследавання матэрыяльна-бытавога становішча сям'і (грамадзяніна), складзеным камісіяй (не меншай за тры чалавекі), створанай для гэтых мэтаў мясцовым выканаўчым і распарадчым органам.

Глава 2
Парадак звароту за субсідыяй

7. Заяву на атрыманне субсідыі па форме згодна з дадаткам 1 падаецца ўласнікам, наймальнікам жылога памяшкання, членам арганізацыі забудоўшчыкаў або паўналетнімі членамі іх сем'яў (іх законнымі прадстаўнікамі) па месцы жыхарства ў арганізацыю, якая ажыццяўляе эксплуатацыю жыллёвага фонду, а пры яе адсутнасці — у мясцовы выканаўчы і распарадчы орган (далей — служба субсідзіравання). Бланк заявы выдаецца службай субсідзіравання.

У выпадку звароту за назначэннем субсідыі адзінокіх састарэлых грамадзян і інвалідаў, якім па стану здароўя патрэбна пастаянная пабочная дапамога, бланк заявы могуць запаўняць работнікі службы субсідзіравання.

8. Да заявы аб назначэнні субсідыі заяўнікам прыкладаюцца:

пашпарт або іншы дакумент, які засведчвае асобу;

пасведчанне аб нараджэнні дзіцяці — для асобаў, якія маюць дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў;

даведка аб нараджэнні дзіцяці з называннем падставы ўнясення звестак аб бацьку дзіцяці — для жанчын, якія нарадзілі дзяцей па-за шлюбам, калі звесткі пра бацьку дзіцяці ў кнізе рэгістрацыі актаў грамадзянскага стану праведзены па ўказанню маці;

працоўная кніжка — для непрацуючых пенсіянераў і непрацуючых членаў сям'і працаздольнага ўзросту;

пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі індывідуальнага прадпрымальніка — для індывідуальнага прадпрымальніка;

пенсійнае пасведчанне — для пенсіянераў;

пасведчанне інваліда — для інвалідаў;

звесткі аб фактычна атрыманых даходах кожнага члена сям'і за апошнія тры месяцы, якія папярэднічалі месяцу падачы заявы, з месца іх работы, службы, вучобы, з камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўлення (аддзела) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта па месцы жыхарства (заработная плата, дапамога, аліменты, даходы індывідуальнага прадпрымальніка і г.д.) па форме, устаноўленай Урадам Рэспублікі Беларусь, акрамя даведак аб даходах пенсіянераў і беспрацоўных, якія прыкладаюцца да матэрыялаў справы службай субсідзіравання ў адпаведнасці з пунктам 11 гэтага палажэння;

даведкі аб рэалізацыі прадукцыі жывёльнага паходжання (за выключэннем малака), пладоў і прадукцыі асабістай падсобнай гаспадаркі, прадуктаў промыславай дзейнасці — у выпадку рэалізацыі названай прадукцыі;

даведка аб памеры зямельнага ўчастка — для членаў сялянскай (фермерскай) гаспадаркі і асобаў, якія маюць права на льготы па зямельнаму падатку;

дамавая кніга (пры яе наяўнасці) — у выпадку пражывання грамадзяніна ў аднакватэрным блакіраваным жылым доме;

дагавор аб падрыхтоўцы спецыяліста на платнай аснове з установай адукацыі — для студэнтаў, якія вучацца ва ўстанове адукацыі за кошт уласных сродкаў.

Копіі дакументаў, пералічаных у абзацах другім — восьмым і адзінаццатым — трынаццатым часткі першай гэтага пункта, завяраюцца подпісам кіраўніка і пячаткай службы субсідзіравання без спагнання платы.

9. У выпадку, калі па адным адрасе пражываюць некалькі сем'яў (грамадзян), якія маюць розныя асабовыя рахункі і вядуць раздзельную гаспадарку, даходы ўлічваюцца асобна для кожнай сям'і (грамадзяніна).

10 . Пры непрадстаўленні заяўнікам дакументаў, пералічаных у частцы першай пункта 8 гэтага Палажэння, заява аб назначэнні субсідыі для разгляду не прымаецца.

11. Служба субсідзіравання пры неабходнасці на працягу трох рабочых дзён з дня прыняцця заявы запрошвае ў дзяржаўных органаў, іншых арганізацый:

11.1. даведку арганізацыі, якая ажыццяўляе эксплуатацыю жыллёвага фонду, або даведку сельскага (пасялковага) Савета дэпутатаў аб месцы жыхарства і складзе сям'і, а ў выпадку, калі члены сям'і не зарэгістраваны (не прапісаны) па адрасе заяўніка, — даведкі аб месцы жыхарства (запрошваюцца ў арганізацый, якія ажыццяўляюць эксплуатацыю жыллёвага фонду, сельскіх (пасялковых) Саветаў дэпутатаў па месцы рэгістрацыі (прапіскі) членаў сям'і);

11.2. даведку з тэрытарыяльнай арганізацыі па дзяржаўнай рэгістрацыі аб наяўнасці ў прыватнай уласнасці ў членаў сям'і (грамадзяніна) больш як аднаго жылога памяшкання (кватэры);

11.3. звесткі аб атрыманых за апошнія тры месяцы, якія папярэднічаюць месяцу падачы заявы, даходах членаў сям'і, якія з'яўляюцца беспрацоўнымі або пенсіянерамі (запрошваюцца ў камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўленні (аддзеле) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта і (або) у органа, які выплачвае пенсію), аб памерах атрымліваемых:

пенсій з улікам надбавак, даплат і павышэнняў;

дапамог па беспрацоўю;

матэрыяльнай дапамогі і іншых выплатах беспрацоўным грамадзянам, а таксама стыпендый і матэрыяльнай дапамогі, якія выплачваюцца грамадзянам у перыяд прафесійнай падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі па накіраванню камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, упраўлення (аддзела) па працы, занятасці і сацыяльнай абароне гарадскога (раённага) выканаўчага камітэта;

дапамог па догляду інвалідаў I групы або асобаў, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту;

11.4. дакументы, якія пацвярджаюць атрыманне іншых відаў даходаў (за выключэннем дакументаў, названых у абзацах дзевятым і дзесятым часткі першай пункта 8 гэтага Палажэння і падпункце 11.3 гэтага пункта):

дапамог, якія выплачваюцца згодна з Законам Рэспублікі Беларусь ад 30 кастрычніка 1992 года «Аб дзяржаўных дапамогах сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 27, арт. 473; Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 35, 2/843), за выключэннем аднаразовай дапамогі ў сувязі з нараджэннем дзіцяці і аднаразовай дапамогі жанчыне, якая стала на ўлік у медыцынскай установе да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці;

даходаў па дагаворах рэнты і пажыццёвага догляду з утрыманнем;

даходаў ад зямельнага ўчастка;

11.5. іншыя дакументы, неабходныя для прызначэння субсідыі.

Па жаданню заяўніка дакументы, пералічаныя ў гэтым пункце, прадстаўляюцца ім самім.

Арганізацыі, якія атрымалі запыт, абавязаны ў тыднёвы тэрмін з дня яго атрымання накіраваць выпатрабуемыя дакументы службе субсідзіравання без спагнання платы.

12. Пры прыёме дакументаў служба субсідзіравання:

правярае правільнасць афармлення заявы, наяўнасць дакументаў, неабходных для назначэння субсідыі, а таксама адпаведнасць адлюстраваных у заяве даных прадстаўленым дакументам, пералічаным у частцы першай пункта 8 гэтага Палажэння;

папярэджвае заяўніка аб адказнасці за наўмыснае скажэнне звестак, якія з'яўляюцца падставай для назначэння субсідыі, і аб абавязку інфармавання аб змяненні складу сям'і і (або) даходу сям'і (грамадзяніна);

рэгіструе заяву ў журнале рэгістрацыі заяў аб назначэнні субсідыі.

Глава 3
Парадак назначэння і выплаты субсідый

13. Рашэнне аб назначэнні і памеры субсідыі прымаецца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі на працягу дзесяці рабочых дзён з дня падачы заявы пры прадстаўленні заяўнікам усіх дакументаў, неабходных для назначэння субсідыі, а ў выпадку, калі патрэбныя для назначэння субсідыі дакументы запрошваюцца службай субсідзіравання, — на працягу дзесяці рабочых дзён пасля атрымання апошняга неабходнага для назначэння субсідыі дакумента, прадугледжанага ў пункце 11 гэтага Палажэння.

14. Служба субсідзіравання не пазней як за тры рабочыя дні пасля прыняцця мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі адпаведнага рашэння накіроўвае заяўніку паведамленне аб назначэнні субсідыі па форме згодна з дадаткам 2 з называннем сумы платы за карыстанне жылым памяшканнем, яго тэхнічнае абслугоўванне, камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў), адлічэнняў на капітальны рамонт па дзеючых тарыфах, сумы субсідыі, прадастаўляемай безнаяўна сям'і (грамадзяніну), і сумы, якая падлягае выплаце заяўнікам, або ад адмове ў назначэнні субсідыі з называннем прычын адмовы і парадку абскарджання гэтага рашэння.

15. Рашэнне мясцовага выканаўчага і распарадчага органа аб назначэнні (адмове ў назначэнні) субсідыі, а таксама дзеянні службы субсідзіравання па прыпыненню (спыненню) прадастаўлення сям'і (грамадзяніну) субсідыі ў адпаведнасці з пунктамі 18—20 гэтага Палажэння могуць быць абскарджаны ў вышэйстаячы мясцовы выканаўчы і распарадчы орган. Пры нязгодзе з прынятым гэтым органам рашэннем спрэчка вырашаецца ў судовым парадку.

16. Служба субсідзіравання мае права праверыць абгрунтаванасць і дакладнасць прадстаўленых заяўнікам дакументаў.

17. Пры правядзенні праверкі прадстаўленых дакументаў служба субсідзіравання на працягу трох рабочых дзён з дня атрымання заявы або паступлення апошняга дакумента, патрэбнага для назначэння субсідыі, паведамляе заяўніку аб неабходнасці такой праверкі, а таксама аб тым, што рашэнне аб назначэнні або аб адмове ў назначэнні субсідыі будзе вынесена на працягу 25 дзён з дня падачы заявы.

18. Пералічэнне назначанай субсідыі сям'і (грамадзяніну) прыпыняецца службай субсідзіравання, калі заяўнік не ўнёс за мінулы месяц суму плацяжоў, падлеглых выплаце ім самім, за карыстанне жылым памяшканнем, яго тэхнічнае абслугоўванне, камунальныя паслугі (гарачае і халоднае водазабеспячэнне, каналізацыя, газ, электрычная і цеплавая энергія, карыстанне ліфтамі, вываз і абясшкоджванне цвёрдых бытавых адходаў) і адлічэнняў на капітальны рамонт.

Прадастаўленне субсідыі аднаўляецца пасля ўстаранення заяўнікам прычыны яго прыпынення.

19. Пералічэнне субсідыі спыняецца службай субсідзіравання пры:

добраахвотнай адмове заяўніка ад назначанай субсідыі шляхам пісьмовага паведамлення службе субсідзіравання;

змяненні заяўнікам месца жыхарства;

узнікненнем фактаў (абставінаў), названых у частцы другой пункта 22 гэтага Палажэння.

20. Назначэнне субсідыі на наступны трохмесячны тэрмін праводзіцца ў парадку, устаноўленым у гэтым Палажэнні.

21. У выпадку змянення складу сям'і і (або) даходу сям'і (грамадзяніна) пасля назначэння субсідыі або ўзнікнення абставін, прадугледжаных у пункце 3 Указа, які зацвярджае гэта Палажэнне, заяўнік у пяцідзённы тэрмін з дня надыходу такіх абставінаў паведамляе аб гэтым службе субсідзіравання і пры наяўнасці падстаў для назначэння субсідыі прадстаўляе ў службу субсідзіравання дакументы ў адпаведнасці з гэтым Палажэннем. Разгляд прадстаўленых дакументаў, пераразлік сумы субсідыі і яе выплата ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым у гэтым Палажэнні.

22. Пры змяненні пасля назначэння субсідыі памераў даходаў і прыналежнай членам сям'і (грамадзяніну) маёмасці на праве ўласнасці, у тым ліку якая можа прыносіць даход, змяненні складу сям'і, але пры гэтым сям'я (грамадзянін) не страчвае падстаў на атрыманне субсідыі, службай субсідзіравання праводзіцца адпаведны пераразлік сумы субсідыі.

Пры выяўленні службай субсідзіравання фактаў, якія вядуць да страты сям'ёй (грамадзянінам) падстаў для прадастаўлення субсідыі, абставін, пры наяўнасці якіх у адпаведнасці з пунктам 3 Указа, які зацвярджае гэта Палажэнне, субсідыі не прадастаўляюцца, выплата субсідыі спыняецца з дня выяўлення такіх фактаў (абставінаў), а залішне прадастаўленая сума субсідыі падлягае вяртанню (праводзіцца адпаведны пераразлік).

Глава 4
Фінансаванне

23. Расходы, звязаныя з прадастаўленнем сем'ям (грамадзянам) субсідый, ажыццяўляюцца за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў, прадугледжаных на гэтыя мэты.

24. Паводле рашэння мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў агульная сума субсідый, налічаных сем'ям (грамадзянам) у бягучым месяцы з улікам авансу на прадастаўленне субсідый у наступным месяцы, пералічаецца названымі органамі на рахунак службы субсідзіравання (а пры адсутнасці такой службы — на рахунак арганізацыі, якая займаецца налічэннем субсідый) штомесяц да 10-га чысла наступнага месяца.

25. Кіраўнікі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў нясуць адказнасць за мэтавае выкарыстанне сродкаў мясцовых бюджэтаў, прызначаных для выплаты субсідый, у адпаведнасці з заканадаўствам.

**Для мэт гэтага Палажэння пад цяжкай жыццёвай сітуацыяй разумеюцца абставіны, складаныя для самастойнага вырашэння (поўная непрацаздольнасць з прычыны ўзросту або інваліднасці, няздольнасць да самаабслугоўвання ў сувязі з хваробай, патрэбнасць у тэхнічных сродках сацыяльнай рэабілітацыі, стыхійныя бедствы, катастрофы, пажары і іншыя абставіны).*

«ПАМІЖ БОБРЫКАМ І ЛАННЮ»

У мінулую пятніцу ў Ганцавічах адбылося свята. Не трэба думаць, што ўвесь раён кінуўся святкаваць, але ў мясцовым Доме культуры свабодных месцаў не было. Людзі сабраліся з нагоды прэзентацыі кнігі «Паміж Бобрыкам і Ланню», у якой апавядаецца пра дзейнасць на ніве літаратуры асобаў, якія нарадзіліся на Ганцаўшчыне ці жыццёвымі абставінамі былі звязаны з гэтым краем.

Кніга, складальнікамі якой выступілі Віктар Гардзей і Канстанцін Мохар, мае тры часткі. У першую — «Палескае сузор'е», увайшлі аўтары, якіх ужо няма з намі. Якуб Колас, якому на пачатку мінулага стагоддзя давялося два гады настаўнічаць у вёсцы Люсіна, адкрывае гэты раздзел, а за беларускім класікам надрукаваны творы Аляксандра Сержпутоўскага, Міхася Рудкоўскага, Міколы Купрэева, Васіля Праскурава....

Другі раздзел «Поўнае калоссе» ахоплівае сучасны перыяд. Уладзімір Марук, Алесь Каско, Іван Лагвіновіч, Аляксей Галаскок, Ніна Кавальчук, Святлана Локтыш... — працягваюць пісаць свае творы і Ганцаўшчына наклала адбітак на іх творчасць. І апошняя частка «Праз далечы часу шчымлівыя словы» — проза складальнікаў кніжкі.

Як бачым, у выданні нічога надзвычайнага, няма і ў іншым раёне выхад такой кніжкі прыкмецілі б хіба што людзі блізкія да літаратуры, але гэта ў іншым, а не на Ганцаўшчыне.

— Калі ў нас ёсць магчымасць зрабіць прыемнае людзям, прыхарошыць будні, то мы гэта робім, — сказаў старшыня райвыканкама Уладзімір Столяр. — Акрамя гэтага, нам прыемна, што прадмову да кніжкі напісаў міністр інфармацыі Уладзімір Русакевіч. Хіба ж у нас многа людзей, якія, дасягнуўшы пэўнай вышыні, былі б так адданыя свайму краю?

«Сказаць шчырыя і цёплыя словы пра «парадную» ў добрым сэнсе кнігу ганцавіцкіх літаратараў мне ўдвая прыемней па той прычыне, што з Ганцаўшчынай, з гэтым дарагім майму сэрцу кутком, звязаны самыя лепшыя дні бесклапотнага дзяцінства і рамантычнага юнацтва, — напісаў Уладзімір Васільевіч.

Многія з выступоўцаў гаварылі добрыя словы ў адрас міністра інфармацыі за тое, што ён не толькі падтрымаў ідэю, але і дапамог выдаць зборнік.

— Шкада, што падціскаў час, бо тэрміны агавораны дагаворам, а добра было б, каб матэрыялы адляжаліся, каб можна было над імі паразважаць, некаторыя моманты пераасэнсаваць, — заўважыў галоўны рэдактар раённай газеты Канстанцін Мохар.

Дзве гадзіны працягваўся канцэрт, на якім выступілі самадзейныя артысты Ганцавіцкага і Ляхавіцкага раёнаў, і апладысменты не сціхалі ў Доме культуры. Але гэта знешні бок мерапрыемства. Галоўнае, што сотні людзей сабраліся разам, каб яшчэ раз адчуць хараство роднай мовы ў вершах, песнях, прамовах. І гэта не высокія словы, бо ў зале слухачоў ніхто не прымушаў сядзець, а людзі стаялі і ў фае.

У Ганцавічы прыехалі госці і з Мінска, тыя, хто непасрэдна меў дачыненне да кнігі «Паміж Бобрыкам і Ланню». Дарэчы, гэта назвы рэк, якія працякаюць праз раён.

І ўсё ж захацелася выйсці за межы ўрачыстасцяў у Ганцавічах. Вось агульнымі намаганнямі выдалі такую кніжку і акрамя добрых слоў тут нічога не скажаш, але ж такіх кніжак, якія прадстаўлялі б літаратурную Беларусь, па раёнах адзінкі...

Наконт гэтага выказаўся кіраўнік выдавецтва «Мастацкая літаратура» Уладзіслаў Мачульскі.

— Найперш хачу сказаць наконт прэзентацыі кнігі «Паміж Бобрыкам і Ланню». Нас кранула, як гэтае мерапрыемства было тут абстаўлена. І мы не чакалі, што ў палескай глыбінцы будуць яшчэ і так актыўна купляць гэтую кніжку. І за гэта трэба толькі падзякаваць гаспадарам. А што тычыцца выдання кніжак, то ў нас для аўтараў ніякіх рамак не ўстанаўліваецца, хоць і стараемся пазбегнуць запалітызаванасці твораў, бо выдаём мы мастацкую літаратуру. І аўтараў, чые творы ўвайшлі ў кніжку «Паміж Бобрыкам і Ланню», ніхто на рэнтгене не прасвечваў — галоўным фактарам былі іх творы. І было б вельмі добра, каб у кожным раёне мелі такую кніжку. Гэта будзе яшчэ адзін крок да адраджэння Беларусі, яе культуры.

— Безумоўна, не ў кожнага мы бяром напісанае да друку, — дадаў галоўны рэдактар выдавецтва Віктар Праўдзін. — Здараецца, чалавек упэўнены, што напісаў шэдэўр, пра які ніхто не ведае, а пазнаёмішся — графаманства. Таму пажадана, каб аўтар ужо недзе «засвяціўся» — надрукаваўся ў нейкім часопісе, а ўжо затым спяшаўся выдаваць кнігу. Выдавецтва рыхтуе шмат кніжак і галоўным крытэрыем для надрукавання твора служыць яго высокая мастацкасць.

* * *

Сапраўды, зборнік «Паміж Бобрыкам і Ланню» стаў падзеяй у культурным і грамадскім жыцці Ганцаўшчыны і ў гэтым плане раён павінен быць прыкладам. Іншым разам сумна бачыць, як на адкрыццё магазіна, у якім умывальнікі прадаюцца па мільёну, прыходзяць мясцовыя чыноўнікі высокага рангу, а прэзентацыя кнігі пра свой горад ці раён праходзіць ціха і непрыкметна — у бібліятэцы, дзе сабралася дзесятак чалавек.

Культура, як эканоміка ці тая ж палітыка, з'яўляецца краевугольным каменем, на якім трымаецца любая дзяржава. І ігнараванне гэтага вядзе да падрыву асновы дзяржаўнасці. А ў перспектыве да знікнення народа, забыцця...

Сымон СВІСТУНОВІЧ,
Ганцавіцкі раён.

ЦЯПЛО ДЛЯ РУЖАЎ

У ГАРАДСКІМ ПРАДПРЫЕМСТВЕ «МАГІЛЁЎЗЕЛЯНБУД» ЗАПРАЦАВАЛА НОВАЯ ЭНЕРГАЗБЕРАГАЛЬНАЯ КАЦЕЛЬНЯ НА МЯСЦОВЫХ ВІДАХ ПАЛІВА

Яшчэ нядаўна прадпрыемства выдаткоўвала 60 мільёнаў рублёў штомесяц на абаграванне цяпліц з ружамі, дзе па галандскай тэхналогіі вырошчваецца 35 тысяч кветак. Цяпер, лічы, ацяпленне дармавое. Кацельня працуе на альтэрнатыўным паліве — адходах ад краніравання дрэваў, падрэзкі кустоў і санітарнай высечкі.

— Мы раней не ведалі, куды падзець абрэзкі дрэваў, іх было зашмат, — расказаў дырэктар прадпрыемства Васіль Раўнейка. — Мы звозілі іх у яр за горадам, але ён хутка напаўняўся, і мы мелі праблемы з прыродаахоўнымі службамі. Цяпер усё ідзе ў справу!

Сталічная фірма паставіла ў Магілёў нямецкае абсталяванне. Здрабняльнік для вытворчасці драўніннага паліва і ацяпляльны кацёл каштавалі 1 мільярд беларускіх рублёў. Прадпрыемства ўзяло крэдыт і атрымала грошы па энергазберагальнай праграме. Праект акупіцца, паводле разлікаў, праз 3,3 года.

Аднак супрацоўніцтва з немцамі працягнецца і далей. Справа ў тым, што акрамя цяпла, капрызным ружам патрабуецца і шмат святла. У воблачныя зімовыя дні — такія, як цяпер — камп'ютар аўтаматычна ўключае святло ў аранжарэі. Таму цяпер спецыялістаў просяць усталяваць і парагенератар, які будзе вырабляць электраэнергію.

— У такім разе мы ніводнай капейкі не будзем выдаткоўваць на паліва, — расказваў прама ў кацельні старшыня Магілёўскага гарвыканкама Віктар Шорыкаў. — І прадукцыя зелянгаса будзе даступная. Тут жа можна будзе з паветра і галін рабіць грошы.

Гэта першая падобная кацельня ў Беларусі. У іншых абласцях рыхтуюцца да ўводу яшчэ некалькі. Яна — экалагічна чыстая і самая сучасная, бо каэфіцыент карыснага дзеяння складае 90 працэнтаў.

Паводле разлікаў, галля ў Магілёве хопіць яшчэ на 5 гадоў працы кацельні, а потым можна закупіць адходы і ў іншых гарадах. Акрамя гэтага, кацельня здольна працаваць на торфе, саломе, шалупінні ад семак і гэтак далей.

— Нас жыццё прымушае вярнуцца да мясцовых відаў паліва, — сказаў Віктар Шорыкаў. — Гэта нібыта як сякера, якая даўно прыдумана і якую трэба адкапаць, пакуль не заржавела. Немцы раней нас зразумелі, што газ — гэта дорага, і трэба шукаць магчымасці для эканоміі. І мы скарыстаем іх тэхналогіі.

Наступны праект у Магілёве, дзе будуць выкарыстоўвацца энергазберагальныя тэхналогіі, — гэта смеццевы завод. Ён цяпер будуецца, а першая чарга, паводле планаў, запрацуе восенню наступнага года.

Ілона ІВАНОВА.

Мытная даведка

З 20 снежня жыхары Гомельшчыны змогуць не выходзячы з дому атрымаць адказ на пытанні, якія датычацца мытнага заканадаўства.

Паводле звестак прэс-групы Гомельскай мытні, гамяльчанам і жыхарам вобласці дастаткова будзе пазваніць па нумары 190 і тэлефаністы, выкарыстоўваючы загадзя падрыхтаваныя мытнікамі даведачныя матэрыялы, пракансультуюць аб правілах перамяшчэння праз мяжу тавараў для асабістага карыстання, а таксама валюты, рэчаў, якія забароненыя ці абмежаваныя для ўвозу, альбо вывазу і г.д. Памянёная паслуга вельмі своечасовая. Бо з 22 снежня ўступіць у сілу Указ № 503 «Аб ільготным перамяшчэнні праз мытную мяжу тавараў для асабістага карыстання». Тэлефонная мытная даведка пакуль не можа даваць адказы на пытанні, якія датычацца дзейнасці юрыдычных асобаў. Аднак, як запэўніваюць гомельскія мытнікі, у будучым плануецца даваць па тэлефоне і такую інфармацыю.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ

МАТЫЛЁК І ЖОНКА

Перад сном я люблю пасядзець у кабінеце і падумаць пра зробленае і нявыкананае, пра здабыткі і планы. Горад спіць, а я сяджу ў цішыні паміж папярэднімі і будучымі справамі. Такая звычка. І тут у вакно залятае вялікі начны матылёк. З гучным фуркатаннем ён пакруціўся вакол лямпачкі і сеў на карціну. Матылёк апусціўся на партрэт Якуба Коласа. Даўно, яшчэ ў часы сваёй вучобы ў акадэміі, я намаляваў Коласа ў стылі фотарэалізм. Пап-арт захапляў мяне, і на выяву паэта я наляпіў вянок з сапраўдных лаўровых лістоў. На бурштынава-брунатны ліст і сеў матылёк. Не стаў я чапаць залаціста-карычневага, падобнага да маленькага мядзведзіка, матылька. Хай сабе пасядзіць. Раніцай я знайшоў матылька-мядзведзіка на падваконні, раскрыў вакно і выпусціў жэмярыну на волю. А ўвечары ён зноўку прыляцеў да мяне, толькі сеў не на партрэт а зашыўся пад стол. Расказаць пра матылька? Ніхто не паверыць! Таму я не стаў нікому распавядаць пра новага знаёмца. Але яго, пэўна ж, не задавальняла невядомасць, бо і ў трэцюю ноч ён наведаўся ў кабінет. Я паклікаў жонку і пазнаёміў яе з матыльком. Раніцай ён прапаў і больш не вярнуўся. Цяпер, седзячы перад сном у сваім кабінеце, я не толькі думаю пра будучыню ды мінуўшчыну, яшчэ я чакаю свайго крылатага мядзведзіка.

ФЕДЗЮКОВІЧ І ЗЯМЛЯ

Мікола Федзюковіч — аўтар геніяльнага паэтычнага радка «зямля ўсіх памірыць» — працаваў літкансультантам у газеце. Каб надрукаваць свае вершы, трэба было знайсці Міколу. Разы тры я прыходзіў у рэдакцыю, а Міколы на месцы не было. Затэлефанаваў я Федзюковічу дамоў. «Ведаеш, браце, маці ў мяне памерла, і я тут выпіў...» Гора ў чалавека горкае. Выказаў я спачуванні. А як інакш? І ў той жа дзень я на вуліцы сустрэў паэта Юрася Свірку. «Гора ў Міколы Федзюковіча, маці памерла, ён п'е...» — кажу. «Маці ягоная тры гады ў зямлі ляжыць, а ён усё за яе смерць хаваецца...» І захацелася мне свае спачувальныя словы забраць.

«БАЎХАЎЗ» І ПОПЕЛЬНІЦА

Думаць пра ідэальныя рэчы, пра ідэальнае грамадства... Што можа быць больш чалавечым і чалавечным? І раптам я згадваю Германію 30-х гадоў мінулага стагоддзя. Росквіт канструкцыяў і канструктывізму. Мастакі-інжынеры ў школе «Баўхаўз» сканструявалі выдатную попельніцу, а потым узялі ды засунулі ў тую ідэальную попельніцу ўсяго чалавека. Цяпер усе попельніцы патыхаюць крэматорыямі.

ЛАБРУЕР І СПАЧУВАННЕ

«Здароўе і багацце, пазбаўляючы чалавека горкага вопыту, робяць яго раўнадушным да сабе падобных; людзі, якія самі пакутуюць у гаротах, значна больш спачувальныя да бядотаў бліжняга», — так думаў Лабруер. Развіваючы ягоную думку, можна меркаваць, што найдабрэйшыя людзі сядзяць у турмах, а самыя сердабольныя глядзяць на свет праз вокны ракавых карпусоў. Толькі вопыт тых, хто прайшоў праз турмы і лякарні, гаворыць пра адваротнае. Чалавек у бядзе робіцца надзвычай жорсткі.

ГАЛЯ І ЗДЫМАК ЯНКІ КУПАЛЫ

Галя працуе ў букіністычным аддзеле кніжнай крамы. Раней яна працавала ў «Вянку», а цяпераka перайшла ў «Паліткнігу», што на Маркса-36. У кнігарні я хаджу штодня, таму ведаю шмат прадавачак. Я нават ведаю аднаго Якава, якому належаць больш як 180 кнігарняў. З тым Якавам я і працую. Ён замаўляе мне новыя кнігі для сваёй гандлёвай сеткі, акрамя кнігарняў у Якава ёсць 800 аптавікоў, што набываюць паліграфічную прадукцыю са складоў. А яшчэ ў яго ёсць пакой з кнігамі для падарункаў. «Што ты як не свой? Ідзі і вазьмі сабе кніжак, ідзі і вазьмі колькі хочаш. Мы ж не толькі дзеля заробку працуем, мы працуем дзеля задавальнення. Мы прыносім людзям радасць, мы маем права і самі атрымліваць радасць ад нашых кніжак. Што не бярэш?» — «Ян (Для сваіх Якаў — Ян.), у мяне поўны партфель кніжак, якія патрэбны для працы. Вазьму яшчэ адну, і мне давядзецца выстойваць у аэрапорце даўжэзную чаргу на агляд багажу, а так — я прайду без чаргі, бо ў мяне ў руках адзін невялічкі партфель». Якаў крыўдзіцца, а крыўдзіць яго нельга. Я бяру шляхавадзіцель па Амстэрдаму. «І ўсё?» — «Добра, я вазьму яшчэ ангельскую кніжачку пра грэцкія выспы...» — «Правільна, бяры!» У Якава планавая гаспадарка. Мы лічым, пралічваем, аналізуем, робім і ўдакладняем праекты. Таму я ведаю на некалькі гадоў наперад, якія кнігі будуць пісацца, друкавацца і прадавацца. А каб не зсумавацца ад тых ведаў, я хаджу ў букіністычную краму да Галі, дзе ніколі не ведаеш, што пабачыш. Парадаксальна, але сярод старых кніжак я знаходжу больш незвычайнага і нечаканага, чым сярод свежых. У «Букіністы» для мяне штодня ёсць навіна і нечаканасць. Вось Галя паказвае мне фатаздымак беларускіх літаратараў 20-х гадоў мінулага стагоддзя: «Возьмеш?» — «Не, Галя, гэта музейная рэч. У нас столькі музеяў, хай нейкі з іх і купляе...» Праз дзень я зайшоў да Галі, каб спытаць пра лёс здымка. «Галя, давай я забяру здымак, я прыдумаў: падару яго брату, хай сабе ў кабінеце павесіць...» — «Валодзя, я ў музей літаратуры патэлефанавала. Яны сказалі, што прыйдуць. Мне будзе няёмка! І яшчэ, я кошт падняла. Ты сказаў, што здымак добры і каштоўны, ну я і зрабіла не 150, а 180 тысячаў...» — «Бог з ім, тым больш, што ў мяне падобны здымак ёсць. У офісе вісіць. Нам яго Шура-антыквар падарыў...» Праз тыдзень, Галя зноўку прапанавала мне набыць фатаздымак Янкі Купалы. «Не ўзялі?» — «Кажуць, грошай няма. Каб нехта купіў і падараваў музею, яны былі б вельмі ўдзячныя...» — «Малайцы! У іх на ўсё і на ўсіх ёсць грошы, акрамя як на паэтаў...» — «Дык забярэш? Такі выпадак раз у жыцці бывае...» — «Галя, гэта ў каго як. У мяне такіх выпадкаў процьма. Гэты здымак без подпісу, а той, што Шура падарыў, з подпісам. Прозвішча фатографа — Чортаў. У Гогаля партрэт маляваў Чартков, а Купалу з Коласам фатаграфаваў Чортаў. Смешна... Здымак я забіраю. Зраблю рамку і павешу ў сваёй студыі...»

ПЛАТОН І ПАДМАН

Надзеі — казаў Платон — сны нядрэмных. Таму, калі цябе нехта захоча падмануць, ён абавязкова спытаецца: на што ты спадзяешся і ў што ты верыш. Будзь пільны і адкажы, што ты верыш у карыснасць аўсянай кашы, з'едзенай на сняданак.

ЗОЯ І КАХАННІ

У мяне закахалася жанчына. Яна пісала і дасылала таемныя лісты, падарункі прыносіла, распавядала пра сваё неадольнае жаданне быць са мною. Усе навокал казалі: Зоя — прывабная, і мне пашанцавала з яе каханнем. Толькі я заставаўся раўнадушны. Зоя паперажывала і закахалася ў дэмагога, які выдае сябе за геніяльнага жывапісца. Яна паабяцала дэмагогу знайсці грошы і выдаць каляндар з рэпрадукцыямі ягоных неахайных карцінак, а ён паабяцаў любіць яе вечна. Ці шчаслівыя яны? Напэўна. Зоя прыводзіць пустабрэха ў кавярні, дзе, зазвычай, сяджу я, і яны разам п'юць гарэлку маленькімі глыткамі.

МАМА І МАЛІТВА

На мінулым тыдні я з братам збіраўся ў камандоўку. Так, звычайная справа — злётаць на дзень у Маскву, раніцай — туды, а ўвечары — назад. Але ў апошні дзень перад паездкаю, званяць нам маскоўскія хлопцы, і сустрэча пераносіцца, бо да іх прыехалі амерыканцы. Ясная рэч, амерыканцам давядзецца саступаць. Што тут скажаш?.. Такі цяперака свет, амерыканацэнтрычны. Зрэшты, калі Глобус саступіць сваю чаргу Фарсайту, гэта будзе цалкам нармальна і слушна. Толькі дзень, калі адмяняецца камандоўка, будзе пусты і няскладны. Але можна нешта добрае зрабіць. Ну хоць бы да мамы схадзіць... Мама вельмі здзівілася, калі брат да яе пасярод дня зайшоў: «Вы не паехалі? А я тут малюся і малюся за вас...» — «Ну, мама... Табе ўжо малітвы шкада...»

БРАТ І ПЕКЛА

Першы раз я пабачыў сапраўднае пекла ў аэрапорце Дэлі. Дзякуй Богу, самалёт быў побач, я вярнуўся, адкашляўся, сеў у крэсла, заплюшчыў вочы і сказаў сабе: «Больш ніколі ў жыцці я не пайду ў Індыю!» Другі раз самалёта побач не было, я стаяў на беразе афрыканскай пустэльні. «Пекла! Гэта і ёсць пекла!» — казаў я сам сабе. Калі ў казачным пекле жывуць чарты, дык можна дапусціць, што чорту там добра, можна сябе суцешыць: калі некаму добра ў пекле, дык і табе, з цягам часу, будзе не так і кепска. Пустэльня таму і пустэльня, што там нікога няма, там кепска ўсім. Я стаяў на ўскрайку дарогі, за якой пачыналася Сахара. Стаяў, думаў пра пекла і паварушыцца не мог. Я глядзеў на пыл. Гарачы пыл пад нагамі вельмі ўмоўна можна было назваць зямлёю. Колькі я так прастаяў? Мусіць, з гадзіну. «Што ты тут стаіш? Я цябе паўсюль шукаю, а ты тут стаіш...» — да мяне падышоў брат. «На пустэльню гляджу, на пекла». — «Пайшлі вячэраць...» І мы пайшлі вячэраць у гатэльны аазіс.

Адам ГЛОБУС.

Кватэрнае пытанне

Калі брацца, то за рэканструкцыю

Нашай дачцэ 50 гадоў. Сям'я не склалася. Таму яна з горада вярнулася ў вёску, жыве з намі, бацькамі, у нашым старэнькім дамку. На яе пераафармлены ўсе чэкі «Жыллё». Падкажыце, ці можна разлічваць на шыфер, дзверы і вокны, за новую падлогу, калі возьмемся за рамонт дома, ці можна ўзяць крэдыт?

Г. П. *Чэрвеньскі раён.*

У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам пераафармленыя чэкі «Жыллё» могуць быць ва ўстаноўленым парадку праіндэксаваны і выкарыстаны грамадзянамі і членамі іх сем'яў, якія стаяць на ўліку тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, для аплаты паявога ўзносу ў жыллёва-будаўнічым кааператыве, пагашэння крэдыту (пазыкі), узятага на гэта будаўніцтва, фінансавання індывідуальнага або калектыўнага жыллёвага будаўніцтва, рэканструкцыі жылых памяшканняў, набыцця жылля шляхам пакупкі, а таксама для пагашэння запазычанасці па крэдытах банкаў і пазыках юрыдычных асобаў, узятых і выкарыстаных на ўказаныя мэты.

Пад рэканструкцыяй разумеецца не проста рамонт і нават не замена існуючага жылога дома, пры якім устараняюцца дэфекты знешніх канструкцыйных элементаў (дах, падлога, дзверы, вокны і інш.). Рэканструкцыя — гэта комплекс работ, звязаных са змяненнем асноўных тэхніка-эканамічных паказчыкаў (колькасці і плошчы кватэр, умоў пражывання). У выніку рэканструкцыі павінна быць зроблена абнаўленне збудавання з павелічэннем, напрыклад, памеру плошчы жылых памяшканняў.

Такім чынам, калі дачка або сам уласнік дома стаіць на ўліку тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, то з заявай аб разглядзе гэтага пытання неабходна звярнуцца ў райвыканкам.

Неабходна таксама звярнуць увагу на тое, што льготныя крэдыты на рамонт жылля даюцца грамадзянам у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 лютага 2006 года № 75. Ільготныя крэдыты на капітальны рамонт і рэканструкцыю жылых памяшканняў даюцца ААТ «ААБ Беларусбанк» (у памеры да 90 працэнтаў ад кошту затрат на рэканструкцыю, на тэрмін да 10 гадоў, пад 3 працэнты гадавых) працаздольным грамадзянам, якія пастаянна пражываюць і працуюць у населеных пунктах з колькасцю насельніцтва да 20 тыс. чалавек, у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае двухразовага сярэднямесячнага сярэднедушавога мінімальнага спажывецкага бюджэту сям'і з 4 чалавек, вылічанага за 12 месяцаў, што папярэднічаюць месяцу падачы дакументаў для ўключэння гэтых грамадзян у спісы на атрыманне льготных крэдытаў (даведачна: пастановай Мінпрацы і сацабароны ад 16 кастрычніка 2007 г. на перыяд з 1 лістапада 2007 г. па 31 студзеня 2008 г. МПБ зацверджаны ў памеры 289 110 рублёў).

Для заключэння крэдытнага дагавора грамадзянін павінен прадставіць установе ААТ «ААБ Беларусбанк» разам з іншымі дакументамі дакумент, які пацвярджае правы ўласнасці на дом, дазвол мясцовай адміністрацыі на будаўніцтва прыбудовы, надбудовы да дома і даведку за подпісам галоўнага архітэктара раёна, якая ўтрымлівае наступныя звесткі аб індывідуальным жылым доме, які рэканструюецца: памер агульнай і жылой плошчы (кв. метраў), каштарысны кошт рэканструкцыі у базісных цэнах 1991 г. і ў бягучых цэнах, пры пачатай рэканструкцыі — рэшткавы каштарысны кошт рэканструкцыі ў базісных цэнах 1991 г. і ў бягучых цэнах.

Віктар САВІЦКІ.

МОТОБЛОКИ SELT COMPANY, Ltd
НАВЕСНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ,
запчасти, двигатели, мотокультиваторы
передвижные электростанции и др.
(017) 258-95-21, 258-85-54
г. Минск, пр.Пушкина, 39, оф 13
НП ООО "Селт" УНП 100094330
Лиц. МГИК № 50000/0057917 от 24.12.2003-2008

ПРАЗ ГРАНІЦУ — ПА НОВЫХ ПРАВІЛАХ

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 15 снежня.)

«Мы спадзяёмся, што з пачаткам дзеяння новага дакумента катэгорыя перагоншчыкаў як асобаў, якія пастаянна займаюцца гэтай дзейнасцю, значна скароціцца, — падкрэсліла галоўны інспектар. — Гэта падштурхне іх легалізавацца і перавозіць машыны аўтавозамі, тым самым скароцяцца чэргі на граніцы». Як правіла, менавіта гэтай катэгорыяй грамадзян у асноўным ствараюцца чэргі, у выніку якіх звычайныя грамадзяне вымушаныя падоўгу чакаць на граніцы. Рэзідэнты рэспублікі, якія ўвозяць транспартныя сродкі, зарэгістраваныя ў замежнай дзяржаве, могуць часова знаходзіцца з імі ў Беларусі. Калі яны плануюць застацца на больш працяглы тэрмін, то такім грамадзянам неабходна звярнуцца ў мытныя органы за адпаведным дазволам. Пасля гэтага яны могуць знаходзіцца на тэрыторыі колькі неабходна. Пры выездзе з рэспублікі ім будзе выдадзена пасведчанне аб мытным афармленні, і пры заездзе ў мытны орган вернута сума ўнесенай плацяжоў. Плата за карыстанне складае 3 працэнты ад сумы плацяжоў, якая вылічваецца пры мытным афармленні з мэтай пастаяннага размяшчэння. Напрыклад, калі транспартны сродак знаходзіцца ў рэспубліцы 6 месяцаў, то штомесяц, пачынаючы з чацвёртага месяца, будзе налічвацца плата за карыстанне.

Акрамя таго, з уступленнем у дзеянне новага дакумента знікне праблема вызначэння даты выпуску ўвозімага на тэрыторыю Беларусі аўтамабіля. Так, з 22 снежня пры мытным афармленні аўтамабіля ў якасці пацвярджэння моманту выпуску транспартнага сродку беларускай мытні акрамя тэхнічнага пашпарта машыны і яго VIN-нумара можна будзе прадстаўляць звесткі, змешчаныя вытворцам на самім транспартным сродку і даведку аб даце выпуску аўтамабіля, атрыманую ад дылера ці вытворцы аўтамабіля ў РБ. Прадстаўленне даведкі будзе мець сэнс толькі ў выключных выпадках, калі неабходна ўдакладніць і дэталізаваць звесткі агульнага характару. Даведка не з'яўляецца абавязковым для мытні дакументам і пры яе адсутнасці момант выпуску, напрыклад, можа быць вызначаны па VIN-нумары як 1 чэрвеня адпаведнага года, калі іншая дакументальная інфармацыя адсутнічае.

«Гэты ўказ станоўча для грамадзян, якія ўвозяць тавары для асабістага карыстання, а для тых, хто спрабаваў перавезці камерцыйны тавар пад выглядам асабістага, умовы будуць узмоцнены», — рэзюмавала Кацярына Таранава.

Алена САЛАНЕНКА, БЕЛТА.

Простыя рэчы

КАПУСТА

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Ядомая расліна, якая па-лацінску — Brassica oliracea. Ды вядомая гэта расліна, зразумела, яшчэ з даўнейшых, чым лацінскія, часоў, лаціняне толькі кваліфікавалі яе. Але з тых самых часоў Рымскай імперыі вядомы анекдот, які захаваўся ў аналах гісторыі: рымскі правіцель (цяжкавата адшукаць яго імя ў энцыклапедыях, гэта толькі герой Аляксандра Пушкіна Яўгеній Анегін захоўваў у памяці анекдоты ад Ромула да нашых дзён), дык вось рымскі правіцель адмовіўся ад сваёй пасады і выехаў жыць у сельскую мясцовасць. Прыехалі прадстаўнікі рымскага сената прасіць яго вярнуцца. А ён ім у адказ прыблізна так: каб бачылі вы, якую капусту вырошчваю я на сваім агародзе — і не прыязджалі б.

Капуста — вельмі важная, спажыўная, вітамінная, як цяпер кажуць, ежа і былога, і сённяшняга чалавека. Цяпер на прылаўках можна сустрэць самыя разнастайныя гатункі, яны ўваходзяць на нашу кухню ўпэўнена. І кальрабі, і цвятная, і брусельская... А як цяпер распаўсюдзілася марская капуста. Не зусім дасведчаны ў гэтым. Але практыкай вырошчвання, прыгатавання, спажывання маю немалы досвед у простай, белашэрай, качаннай капусце.

Ну, не магу без гістарычных экскурсаў. Варыва з капусты ў нас, беларусаў, называлася ў розныя часы па-рознаму: капуста, капустка, капусцянка, капуснік, капусняк. У рускай мове гэтаму адпавядалі «щи». Вельмі распаўсюджаная была страва ў нашых суседзяў на працягу стагоддзяў. Прывяду літаратурны прыклад. У рускага пісьменніка Аляксея Талстога ёсць раман «Пётр Першы», пра пачатак яго дзейнасці, царавання, а потым перарослага і ў імператарскае праўленне. Раман даволі тэндэнцыйны, напісаны ў былым СССР, пры сталіншчыне. Але гэты пісьменнік вельмі дакладны ў дэталях побыту, характарыстыцы светаўяўлення прадстаўнікоў тагачаснага рускага грамадства (беларусы яшчэ не былі пад дзяржавай Пятра). І вось у гэтым рамане, як бы пацвярджаючы рускае прыслоўе: «щи да каша — пища наша», на невялікай прасторы апавядання «щи» сустракаюцца вельмі і вельмі часта. Прычым ад самых ніжэйшых слаёў грамадства, пра якія ідзе гаворка, да самых вышэйшых. Толькі некалькі са шматлікіх вытрымак. Не буду падаваць у перакладзе, смаката і самабытнасць прападаюць, мы ж мову суседзяў разумеем. Ну вось.

Сялянская хата:

«Санька самовольно подала Цыгану чашку со щами, вытерла передником ложку, подала.

— Откушай, батюшка, с нами.

Бровкин удивился Санькиной смелости... Но спорить постеснялся. Цыган был голоден, ел, — жмурился...»

Багацейшая хата стральцоў, ваенных царскіх служылых людзей:

«Пахло мясными щами. Овсей и брат его, Константин, тоже стрелец, не спеша, хлебали из деревянной чашки».

Царская, дзяржаўная карчма:

«Овдоким спросил полштофа и горшок щей. Когда подали, стукнул ложкой:

— Ешь, кривой, это божье...»

Багаты купец, Іван Арцеміч:

«...снимал парик и кафтан гишпанского бархата, спускался в подклеть, на поварню, ужинать с приказчиками. С мужиками. Хлебал щи, балагурил».

Раніца ў княжым цераме, дзе збіраюцца на спуск царскага флоту:

«Князь Роман Борисович закусывал за кое-как собранным столом. При сальной свече. Хлебал щи, недовольно оборачивался, подтянув живот, тянулся за штофом».

Палюбоўніца цара немка Анхен была гаспадарлівая, клапатлівая. Кожную раніцу спускалася да сваёй немалой гаспадаркі:

«Настало время рубить капусту. Таких кочанов не видели на огороде и у самого пастора Штрумфа. Немцы приходили удивляться: такой кочан или такую репу можно было посылать в Гамбург, в кунсткамеру... С песнями русские девки рубили капусту в новом липовом корыте».

Толькі не падумайце, што для беларуса капуста была меншым наедкам, меншай радасцю. Дарэчы, рускія зялёныя «щи» ў беларусаў адпавядалі бацвінню. Гатавалі іх з лісця ці сцёблаў чырвоных, белых, як у нашай мясцовасці гавораць, «быдловых» буракоў. Ашчадная гаспадыня наразала на на такое бацвінне толькі вяршкі. Вось як Алесь Пальчэўскі характарызаваў скваппную гаспадыню:

«Пятру свайму бацвіння наварыць, а бурачок — на рынак». Ды чаму я пішу ў мінулым склоне. Я і сёння з задавальненнем ем згатаванае ўдалай гаспадыняй бацвінне. І тыя самыя буракі, нават быдловыя. Калі яны ўмела заквашаныя, кіслыя, ды каб да іх яшчэ смятанкі ці кісляка з-пад кароўкі.

А халаднік? Тут мы не пераўзыходзім, ды толькі стаім упоравень з іншымі славянамі і неславянамі ў бліжэйшым акружэнні: бацвінне, шчаўе, агурок, цыбуля, ды яшчэ яечка і смятанка ж...

Але вернемся да капусты. Гэта была і рытуальная страва. На Дзяды, па нашаму, на захадзе Віцебшчыны, на Асяніны абавязкова сярод іншых гатавалася страва з кіслай капусты з ялавічынай. А ўвогуле ў час прыгатавання капусты — і простай, і кіслай — туды дадавалася шмат іншых інгрэдыентаў. Бульба, прыправа, сушаная рыба. Калі не было мяса, яе засквараў-лі, часам — на аматара — дадавалі і смятану. Мой аднакурснік па ўніверсітэце з Палесся расказваў, што яшчэ ў пасляваенны час у капусту дадавалі муку, рабілі ёй так званы «закалот». Для чаго? Ды ў тыя нішчымныя часы з такой капустай спажывалася менш хлеба.

Нашым папярэднікам на Беларусі ў мінулыя стагоддзі не вельмі хапала солі. Таму назапашвалі, квасілі капусту на будучую зіму і без яе. Закладалі ў бочкі качанамі, паловамі качаноў, без солі, залівалі вадою. А зверху цяжкі гнёт. Бывала, што секлі ў ночвах і выкладалі капусту слаямі: слой сечаны, а слой цэлых качаноў. Калі з'яўлялася больш солі, безумоўна, салілі, пераціралі, тут ужо вада не была патрэбная.

Як помню з этнаграфічных сваіх чытанняў, была яшчэ на ўсходзе Беларусі і так званая шэрая, рудая капуста. Гэта таксама ад ашчаднасці. З качана абіралі больш шэрыя лісты, якія не ішлі на шаткаванне, квасілі іх. У нішчымніцу ішло і гэта. І ўвогуле качан капусты быў своеасаблівым сімвалам не тое што вялікага дабрабыту, але надзейнага існавання ў далейшым. Нездарма ў беларускім фальклоры існуе танец — «Качан». Тыя, хто танчыць, ствaралі сваімі рукамі своеасаблівы вароты, куды «завіваліся» іншыя танцоры, імітуючы завіванне качана капусты. Такі танец можна было выконваць і ўтраіх. Два танцоры ці «танцурысткі» — у варотах, а трэцяя ці трэці ў «завіў». Яшчэ гадоў дваццаць таму, у вясковых вяселлях бачыў імітацыю такога танца. Танцавалі, прыняўшы чарачку, бабулькі, якія прыйшлі падзівіцца на вяселле, што наладзілі на радзіме маладых, успомнілі сваё маладое.

У капусты ў нашых мясцінах існавала і яшчэ адна трапная назва — варыва. Дык вось яшчэ на пачатку XX стагоддзя беларускі селянін займаўся вырошчваннем варыва-капусты і іншай агародніны толькі для сябе. Прафесіяй, занятkam для промыслу, продажу гэта было ў мяшчан, яўрэяў і старавераў, якіх у нас да гэтага часу называюць маскалямі.

А селянін садзіў капусты столькі, колькі яму патрэбна для спажывання на зіму і — аж да першай, ранняй капусты на градах. Мы і не змяняем, у прыватнасці ў правінцыі, гэтай завядзёнцы. Без яе, капусты — ніяк.

Мне даводзілася шмат займацца вырошчваннем капусты, саджу яе і цяпер. Існуе меркаванне, што яе трэба толькі тры разы пасля пасадкі паліць вадою — і потым чакаць ураджаю. Далёка не так. І глеба капусце павінна быць адпаведнай, на мой погляд, крыху пры глінцы, ды і догляд за ёю працяглы, досыць карпатлівы. Але ж затое якая радасць і задавальненне — ужо напярэдадні зімы, пасля першых замаразкаў секчы качаны! Калі выспелі яны — важкія, тугія, хрумсткія. Нагінаеш такі белагаловік, ударыш невялікай сякеркай — і адвальваецца ён. Толькі абяры рукамі крыху падгнілае лісце, кідай качан у кучу, з якой будзеш звозіць яго. Качаны не баяцца прымаразку, яны саладзейшыя становяцца. А харошы, файны, як у нашай мясцовасці гавораць, можна і да вясны захаваць у склепе, падвесіўшы яго, загарнуўшы ў адпаведную паперу.

А шаткаваць! Цяпер нават у нашай правінцыі капусту шаткуюць менш. Менш у ёй патрэба з-за змяншэння колькасці сямейнікаў — дзеці жывуць асобна, у гарадах. Але сам гэты працэс захаваў нешта спрадвечнае. Сама шаткаўніца — прылада, адладжаная папярэднікамі, драўляная, толькі з некалькімі жалезнымі лязамі. Гэта не тыя машынкі, што цяпер прапануюцца ў кожнай краме. Ад іх і сок не такі, і пах не такі. У ночвах капусту не сек, а вось на шаткаўніцах нашаткаваўся ў сваё задавальненне. А тады ў капусту і морквачка, і кропчык, і журавінкі чырвоненькія...

Ёсць яшчэ **заячая капуста** — гэта кісліца. У час войнаў, калі салдаты выкарыстоўвалі шаблі, быў выраз **«пакрышыць на капусту».** Яе імем называліся **і грошы.** Помніце, О. Генры — «Каралі і капуста». Праўда, сёння найменняў і мянушак у гэтых самых банкнот занадта шмат іншых. І **«капуснікі»** з'явіліся ў артыстаў, іх імпрэзы. Наколькі помню, ад таго, што збіраліся на такія імпрэзы артысты ў час вялікага посту, калі менавіта посная капуста была асноўнай ежай.

І з уласнага вопыту ведаю, што гарачая капуста вельмі дапамагае раніцою пасля ўчарашняга багатага застолля. Параю вам гэта, у сувязі са шматлікімі святамі напярэдадзе: добра заквашаную капусту з сокам, які яна пусціла, спачатку ўпарце, потым туды цыбулькі, кропу ды і лаўровага ліста не забудзьце. Можна і зашкварыць беларускім сальцам. І на раніцу ўсё гэта з бульбай варанай, як у нас кажуць, цыганамі — нячышчанай — смаката, і лягчэе!

Алесь КАСЦЕНЬ.

Муз-news

«НАРОДНЫ» ЮБІЛЕЙ

Казік і Юзік, Лёлік і Болік, Аліцыя і Адэлька — імёны для беларускіх меламанаў «са стажам» даўно і добра знаёмыя. Гэтаксама як імёны Касі Камоцкай, Лявона Вольскага, Змiцера Вайцюшкевіча, Міхала Анемпадыстава ды іншых зорак. Бо менавіта яны былі галоўнымі героямі вядомага музычнага зборніка «Народны альбом».

Цяжка паверыць, але сёлета «Народнаму альбому» спаўняецца 10 гадоў. Адзначыць гэту прыемную падзею музыканты разам з сябрамі і прыхільнікамі збіраюцца 18 снежня ў адным са сталічных клубаў. Кажуць, у праграме — спевы, танцы і сардэчныя сустрэчы, а таксама адноўленая атмасфера дасціпнага мюзікла пра жыццё ў мястэчку Ракаў у Заходняй Беларусі паміж дзвюма войнамі. Як жылі, спявалі, выпівалі й біліся, кахалі й вучыліся тутэйшыя — у геніяльнай стылізацыі (зрэшты, як паглядзець — магчыма, і рэканструкцыі) Міхала Анемпадыстава і зорак беларускага року. Дарэчы, адмыслова на юбілей з Берліна чакаецца Вераніка Круглова («Крыві»).

КАЛЯДНЫ РЭП

Па традыцыі беларускія Каляды музыканты сустракаюць рок-канцэртамі. Аднак сёлета рок саступіць месца іншаму накірунку — 25 снежня ў клубе «Рэактар» выступяць рэперы: St1m з праграмай «Я — рэп», пры падтрымцы Чыма і барысаўскага гурта «Нестандартны варыянт».

«Я спяваю не рускі рэп, я спяваю рэп на рускай мове», — так характарызуе сваю музыку Сцім, які пачаў музычны шлях з 13 гадоў у родным Тальяці, працягнуў кар'еру ў нямецкім Вісбадэне, а потым зноў вярнуўся на радзіму ўжо ў якасці пераможцы шматлікіх рэп-спаборніцтваў. Адно з іх судзіў знакаміты рэпер Сярога, які адразу пасля тых падзей запрасіў Сціма на свой лейбл KingRing. Літаральна сёлета з'явіўся першы альбом выканаўцы «Я — рэп», а ён ужо — зорка ў сваіх колах. «Не спрачаюся, пісаць песні пра каханне і пачуцці — таксама здорава, але мне нашмат болей падабаецца атмасфера рэперскіх «баёў», дзе можа задаць клопату канкурэнтам моцным едкім слоўцам», — тлумачыць свой выбар Сцім.

Акрамя выступленняў музыкантаў, на канцэрце абяцаецца фаер-шоў, а таксама адкрыццё новага сезона Кубка Беларусі па фрыстайле — з удзелам лепшых яго прадстаўнікоў.

САЛОДКАЕ ЖЫЦЦЁ «КРАМБАМБУЛІ»

10 снежня гурт «Крамбамбуля» пры падтрымцы партала TUT.BY выдаў новы Інтэрнэт-сінгл «Dolce Vita». Літаральна праз некалькі дзён ён быў таксама прэзентаваны на сольным выступленні — «Зімовым канцэрце» — калектыву ў Мінску, дзе прагучалі ўвогуле ўсе лепшыя песні з чатырох студыйных альбомаў гурта.

Сінгл усю можна бясплатна скачаць у фармаце mp3 — на афіцыйным сайце калектыву www.krambambulya.com і www.tut.by. Трапілі на яго чатыры абсалютна рознастылёвыя версіі адной і той жа новай песні — «Дольча Віта» («Салодкае жыццё» з італьянскай): рок-варыянт, рэпавы і ажно дзве — для прыхільнікаў папулярнай, «фарматнай» музыкі. «Цяпер кожны чалавек, якому хоць трошкі падабаецца «Крамбамбуля», зможа знайсці сярод версій найбольш адпаведную свайму музычнаму густу», — сцвярджае Лявон Вольскі. Напрыклад, адна з поп-версій — спецыяльна «падоўжаная» для клубных дыджэяў. Рэпавы варыянт зрабілі ўдзельнікі з гомельскага хіп-хоп-гурта «Городская Тоска», якія прыдумалі не толькі цалкам новую аранжыроўку, але яшчэ і новы тэкст куплетаў — прычым на беларускай мове хлопцы працавалі эксперыментальна, упершыню.

СЮРПРЫЗ АД ДЗЯДЗЬКІ САШЫ

Пасля працяглага, на тры гады, маўчання, гурт «Нейра Дзюбель» нагадаў аб сабе, выпусціўшы новы дыск з назвай «Stasi». Што адметна, саліст калектыву Аляксандр Кулінковіч выбраў гэты варыянт зусім выпадкова, блукаючы па Інтэрнэце і сустрэўшы навіну пра «Штазі». Яно і стала гатовай назвай для альбома — тым больш, гурт сапраўды працаваў апошнім часам, як разведчыкі, не бачна і не чутна.

«Штазі» — неафіцыйная скарочаная назва міністэрства дзяржаўнай бяспекі ГДР, утворанага ў 1950 годзе. У перыяд «халоднай вайны» гэта структура лічылася адной з самых моцных спецслужбаў у свеце. Паводле слоў Кулінковіча, новы альбом гурта блізкі па духу якраз да нямецкай музыкі, але разам з тым «Stasi» — гэта тыповы, лёгка пазнавальны «Нейра Дзюбель». На альбоме 26 трэкаў, сярод якіх 7 «вершыкаў ад дзядзькі Сашы». «Прыхільнікі часта называюць мяне дзядзька Саша, — тлумачыць Аляксандр Кулінковіч, — спачатку гэта моцна раздражняла, потым зачапіла. Вершыкі пісаліся пад імем дзядзькі Сашы, прыкладна за паўгадзіны, наўмысна для альбома. Каб не было непаразуменняў, афіцыйна заяўляю, дарэчы, што дзядзька Саша — гэта я і ніхто іншы». Акрамя таго, дыск мультымедыйны — разам з песнямі на ім змешчаны фота гурта, тэксты песень, midi-файлы для мабільнікаў і відэа на песню «Край». На прэзентацыю альбома абяцаецца напярэдня згода аднаго са сталічных клубаў.

Яшчэ адна прыемная навіна ад «Нейра Дзюбеля» — на пачатку наступнага года плануецца правесці на адной з вялікіх пляцовак сумесны канцэрт гуртоў «Нейра Дзюбель», «Палац», «Крама» і «N.R.M.». Хутчэй за ўсё, гэта плён сустрэчы прадстаўнікоў узгаданых каманд з кіраўніком галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Алегам Праляскоўскім. Падчас гэтай сустрэчы, нагадаем, музыкам абяцалася падтрымка і адсутнасць перашкод з арганізацыяй канцэртаў, ім жа было рэкамендавана займацца музыкай, а не палітыкай. Ці змянілася свядомасць мясцовых чыноўнікаў канцэртнага бізнесу, стане зразумела з цягам часу — але хочацца верыць, што абяцанага не давядзецца чакаць, паводле прыслоўя, тры гады...

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

КІРМАШ

штотыднёвы рэкламны выпуск № 37 (568)

аддзел рэкламы ☎ 287-17-79

Рэквізіты для аплаты: р/р 3012210270016 у ААТ "Белінвестбанк" г.Мінска, код 739 УНН 100155376

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА

■ Кватэра 3-пакаёвая ў 6-кватэрным доме, 27 тыс. у.а., побач паліклініка, парк, царква.
Тэл. 8 02235 26 719.

■ Катэдж, 40 км ад г. Ліды, або абмяняю на жыллё ў горадзе.
Тэл. 889 95 10.

■ Кватэра 2-пакаёвая ў Мінску па вул. Асіпенкі, маецца балкон, тэлефон, 83 тыс. у.а., торг.
Тэл. у Мінску 233 33 40, сот. 325 67 07.

■ Кватэра 3-пакаёвая, кааператыўная, балкон, тэлефон, гараж у райцэнтры, г. Гарадок, нядорага.
Тэл. 8 029 216 17 09.

■ Акардыён «Weltmeister».
Тэл. 8 029 298 94 26.

■ «Нісан», 1991 г.в., 1,6, сігналізацыя, гідраўзмацняльнік, літыя дыскі, 5 млн бел. рублёў.
Тэл. 8 029 124 68 81.

■ Халадзільнік «Мінск-126», б/к, у добрым стане, нядорага.
Тэл. 8 017 253 85 38, 8 029 604 60 72.

■ «Опель-аскона», 1984 г.в., 1,3, б., 2 дзвярэй, чырвоны, добры стан — 650 у.а; «БМВ 323», 1980 г.в., 2 дзвярэй, 1,8, б., 500 у.а.
Тэл. маб. 253 94 87.

■ Бульбакапалка двухрадковая, гума да МТЗ.
Тэл. 754 52 55.

■ «Масквіч-412», новы, плуг да Т-25, культыватар навясны 4-метровы, прычэп-раскідвальнік РОУ-6.
Тэл. 8 029 291 48 49.

■ Плуг аднакорпусны да Т-25.
Тэл. 8 029 316 05 36.

■ Індыкі.
Тэл. 8 01717 46 026.

КУПЛЮ

■ Трактар МТЗ.
8 029 655 07 16.

■ Дом пад дачу па слуцкім ці брэсцкім напрамку да 50 км ад Мінска або абмяняю на добры дызельны легкавы аўтамабіль.
Тэл.: 8 017 295 65 68, 8 029 706 04 01.

■ Колы заднія да Т-40.
Тэл. 8 029 316 05 36.

РОЗНАЕ

■ Мяняю 1-пакаёвую кватэру без балкона ў г. Жлобіне на 1-пакаёвую з балконам і нішай каля вакзала.
Тэл. 8 029 918 02 05.

■ Мяняю 3-пакаёвую кватэру ў райцэнтры Гарадок (кааператыўная, тэлефон, гараж) на кватэру ў Мінску, Санкт-Пецярбургу, магчымая даплата.
Тэл. 8 0212 48 08 09, 8 029 216 17 09.

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі

220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

АБАВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон.

Тэлефон для даведак 287 17 79.

Пашпарт серыя__________ № __________ Выданы__________

Подпіс__________ Дата__________

Віншуем з 75-гадовым юбілеем **Уладзіміра Дзянісавіча АЛАДКУ** *з в. Астравы.*

Хай кожны дзень, як колас жыта
Хай будзе радасным, багатым,
І кожны дзень табой пражыты
Каб падарункам быў і святам.

Родныя.

Віншуем нашу родную матулю, бабулю і прабабулю **Ніну Іванаўну ЗУЕВУ** з днём нараджэння.
Жыві, любая, доўга, моцнага табе здароўя.

Дзеці, унукі, праўнукі, *г. Мінск.*

Дарагіх калег **Веру Іванаўну ПАТОЦКУЮ і Валянціну Віктараўну ПРУТКОВУ** віншуем з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, шчасця і дабрабыту.

Калегі, *г. Навалукомль.*

Дарагую ўнучку **Ірыну Валянцінаўну ДУБРОЎСКУЮ** віншую з юбілеем! Жадаю моцнага здароўя, поспехаў ва ўсіх справах, дабрабыту.

Бабуля Вера і ўсе родныя, *в. Задор'е.*

Мілую, родную **Наталлю Лявонцьеўну ВІЦЬКО** з Мінска віншуем з днём нараджэння. Моцнага табе здароўя, удачы, любові і сямейнага шчасця.

Мама, браты і іх сем'і, *в. Жукаў Барок.*

У суд Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці паступіла заява аб аб'яўленні памерлым грамадзяніна **АПСЕНІ Аляксандра Ягоравіча**, 3 лютага 1960 года нараджэння, ураджэнца пас. Ціктазерка Сегежскага раёна Карэльскай АССР, апошняе месца жыхарства: г. Рагачоў, вул. Някрасава, 12-2, апошняе вядомае месца знаходжання — г. Масква. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра грамадзяніна Апсеню А.Я., паведаміць іх суду Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Зачетную книжку студента АУПРБ № 04860/з на имя **Миневича А.М. считать недействительной.**

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.24	15.48	7.24
Віцебск —	8.21	15.30	7.09
Магілёў —	8.14	15.38	7.24
Гомель —	8.02	15.43	7.41
Гродна —	8.37	16.04	7.27
Брэст —	8.29	16.14	7.45

Месяц

ПЕРШАЯ КВАДРА 17 снежня.
Месяц у сузор'і Авена.

Імяніны

Пр. *Генадзя, Захара, Савы, Сяргея;*

К. *Ларысы, Багуслава, Віктара, Грацыяна, Паўла.*

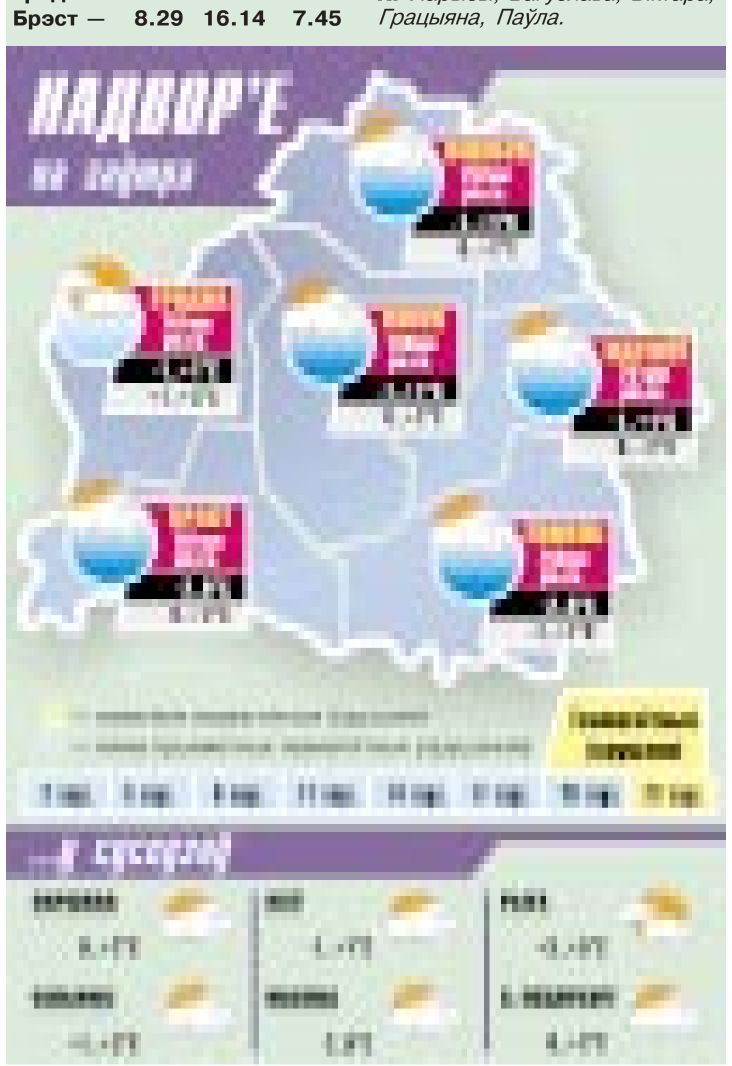

Дзве даты — 18 снежня

1916 год — завяршылася самая маштабная і самая працяглая бітва Першай сусветнай вайны — бітва пад Вердэнам. Вердэнская аперацыя, якая доўжылася дзевяць месяцаў, закончылася па сутнасці безвынікова. Праз гэтую «мясарубку» прайшлі 70 французскіх і 50 германскіх дывізій, прычым нямецкая армія страціла 600 тысяч чалавек, а французская — 358 тысяч. Сярэдні тэмп наступлення складаў каля 40 метраў у суткі.

1940 год — Гітлер зацвердзіў план «Барбароса», якім прадугледжвалася знішчэнне СССР.

Цытата дня:

«Мужчыны звяртаюць увагу на тое, што пра іх думаюць, а для жанчын важней, што пра іх гавораць».

Тэадор Гіпель (1741—1796), нямецкі пісьменнік.

Андрэй КАЗЛОЎ:

«ГАЛОЎНЫМ КРЫТЭРЫЕМ РАБОТЫ НАШАГА ПРАДПРЫЕМСТВА З'ЯЎЛЯЕЦЦА ВЫСОКАЯ ЯКАСЦЬ ПРАЦЫ НА ЎСІХ ТЭХНАЛАГІЧНЫХ ПРАЦЭСАХ»

— Андрэй Генадзьевіч, нязцяжка заўважыць, як вы бралі ў сваёй рабоце ў філіяле адну прыступку за другой і, згадзіцеся, што гэтаму ў значнай ступені садзейнічалі не толькі вашы асабістыя старанне, ініцыятыва, уменне, але, напэўна, і тыя ўмовы, той мікраклімат, які былі створаны ў калектыве. Ці не так?

— Так. І калі б вы не задалі гэтае пытанне, я ўсё роўна не абышоў бы ўказаную тэму. Па той простай прычыне, што сапраўды ў нашым калектыве пытанням павышэння прафесійнага майстэрства, павышэння кваліфікацыі, а, значыць, і ўзыходжання па службовай лесвіцы надаецца вялікая ўвага. І гэтаму спецыялісты філіяла абавязаны ў першую чаргу Анатолю Альфонсавічу Лігорскаму, вопытнаму і энергічнаму кіраўніку, кавалеру ордэна «Знак Пашаны», які ўзначальваў наш камбінат дзесяць гадоў. Ён пастаянна патрабаваў ад нас далейшай вучобы, самаўдасканальвання.

Таму вось былая кладаўшчыца Святлана Маргунова стала спачатку таваразнаўцам, затым загадчыцай вытворчасці кафэ «Гасцінны двор», а зараз узначальвае яго. А галоўны бухгалтар Святлана Целяпнёва? Была бухгалтарам у сістэме грамадскага харчавання, мясаперапрацоўчага ўчастка, намеснікам галоўнага бухгалтара філіяла. Радавым лабарантам паступіла да нас Алена Чарнавусава і вось ужо тры гады з'яўляецца загадчыкам вытворчай лабараторыі. Ад майстра да начальніка мясаперапрацоўчага ўчастка прайшла працоўны шлях Алена Мажака. Тое ж самае — і ў вядучага эканаміста Жаны Петрачковай.

Дарэчы, патрабуючы ад спецыялістаў пастаянна вучыцца, і сам Анатоль Альфонсавіч не спыняўся на дасягнутым. І невыпадкова ён пайшоў на павышэнне па службе: быў абраны кіраўніком прафсаюзнага камітэта РУП «Гомельтранснафта» Дружба», чым наш калектыў ганарыцца.

ПРАДСТАЎЛЯЕМ СУРАЗМОЎЦУ

Гамяльчанін. Сярэднюю адукацыю атрымаў у адной са школ горада над Сожам, вышэйшую — у Віцебскай ветэрынарнай акадэміі. Працоўная біяграфія пачалася ў сістэме аграпрамысловага комплексу Гомельшчыны на пасадзе ветэрынарнага ўрача. У філіяле «Вытворчы камбінат» рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Гомельтранснафта «Дружба» працуе з 1999 года, паступова ўзнімаючыся па службовай лесвіцы: ветурачнарыхтоўшчык, ветурач-эксперт, майстар, старшы майстар, начальнік мясаперапрацоўчага ўчастка, начальнік філіяла.

— І што сёння ўяўляе ваш калектыў?

— У ім — 141 чалавек. Гэта — каманда аднадумцаў, у чым вялікая заслуга Анатоля Лігорскага. Каманда, у якой кожны дакладна ведае, што і як рабіць. У мясаперапрацоўчым цэху, напрыклад, поўная ўзаемазамяняльнасць на вытворчых працэсах, а спецыялісты апарату філіяла могуць замяніць пры неабходнасці (чалавек захварэў або ў водпуску і г.д.) спецыялістаў вытворчых падраздзяленняў. Гэтак жа, як і апошнія могуць замяніць першых.

Усе гэтыя людзі працуюць у мясаперапрацоўчым участку (цэху), кафэ «Гасцінны двор», які мае свой філіял «Ільдзінка», што знаходзіцца ў Лядовым палацы і абслугоўвае хакеістаў хакейнага клуба «Гомель», прыезджыя каманды і ўсіх тых, хто захоча. У склад камбіната ўваходзяць таксама тры магазіны, адзін з якіх знаходзіцца ў вёсцы Бабовічы, дзе і размяшчаецца наш камбінат, і два — у Гомелі. Апрача таго, на кожным рынку абласнога цэнтра маюцца нашы кіёскі, дзе прадаецца прадукцыя камбіната.

— Мне неаднаразова даводзілася купляць яе, як і ў двух вашых магазінах, што ў горадзе, так і ў кіёску, што на Цэнтральным рынку, побач з якім я жыву. Скажу, што мясакаўбасныя вырабы прадпрыемства вызначаюцца сваімі адметнасцямі, іх не зблытаеш з падобнымі таварамі іншых прадпрыемстваў. За імі — чарга. Чым вы патлумачыце гэта?

— Добрымі смакавымі параметрамі, якія дасягаюцца за кошт таго, што галоўным крытэрыем работы калектыву з'яўляецца высокая якасць працы на ўсіх тэхналагічных працэсах, высокая патрабавальнасць. Тут табе і клопаты аб тым, каб буйная рагатая жывёла і свіное пагалоўе былі добра ўкормленыя, для чаго мы закупляем іх у сельскагаспадарчых унітарных прадпрыемствах і сельскагаспадарчых вытворчых кааператывах вобласці і ставім там на адкорм, папярэдне робячы аплату. І работа на выдатным аўстрыйскім абсталяванні па дацкай тэхналогіі, якое стараемся падтрымліваць на належным тэхнічным узроўні. І спецыяльная сістэма кантролю якасці прадукцыі, якая ахоплівае літаральна ўсе вытворчыя працэсы, пачынаючы ад паступлення сыравіны да фінішных аперацый. І яшчэ. Мы не пайшлі па шляху сусветнай практыкі замяняць натуральную сыравіну (мяса) іншымі кампанентамі, бо лічым, што харчаванне павінна быць якасным. Таму ў вытворчасць запускаем мяса, якое не падвяргаецца глыбокай замарозцы. Яно ў нас ахаладжанае і без усякіх там соевых і іншых заменнікаў. І гэта, лічу, людзі ацэньваюць як мае быць, аддаючы нашым таварам перавагу. На іх ёсць попыт, а ў нашага персаналу — работа.

Прадаўцы фірменнага магазіна Л. АСТАПЕНКА і В. ЛАЗАРЭВІЧ.

— Значыць, можна сказаць, што вам не страшна канкурэнцыя?

— Менавіта так. Вядома, што ў нашай рэспубліцы мясакаўбасных вырабаў у магазінах ды і на рынках маецца ў дастатковай колькасці. Таму канкурэнцыя непазбежная, і кожнае прадпрыемства, якое выпускае іх, вобразна кажучы, шукае сваё месца пад сонцам. Мы — таксама не выключэнне з правілаў, таму пастаянна знаходзімся ў творчым пошуку. Напрыклад, кожны месяц калектыў асвойвае два—тры новыя віды прадукцыі, што звязана як з нашымі ўнутранымі патрэбнасцямі, так і з інтарэсамі пакупніка, а значыць, і з рэалізацыяй прадукцыі і атрыманнем прыбытку. У кожным гандлёвым пункце ёсць нашы лісты апытання, у якіх пакупнікі выказваюць свае пажаданні наконт таго, якую смакату яны хочуць набыць, што новае нам, на іх погляд, трэба запусціць у вытворчасць, і г.д. Тым больш што мы праводзім рэкламныя акцыі, дэгустацыі прадукцыі ў гандлёвых пунктах.

— І вы прыслухоўваецеся да іхніх пажаданняў?

— А як жа. Не скажу, што потым усе новыя віды прадукцыі прыжываюцца, ставяцца на патак, але ж працэнтаў семдзесят атрымліваюць права на выраб. Гэта — натуральная з'ява, як і тое, што мы па самых розных пытаннях вядзём дыялог, супрацоўнічаем, звяраем свой курс з прадпрыемствамі такой жа магутнасці, не забываючы адначасова і пра вопыт і знаходкі буйных мясакамбінатаў вобласці. Вось так і працуем.

— Трэба меркаваць, што калектыў абнаўляецца, што кадры вы рыхтуеце самі...

— Усё правільна. Мы зацікаўленыя ў кваліфікаваных кадрах рабочых, на навучанне якіх звычайна патрабуецца да трох месяцаў, калі яны навічкі. Тэрмін вучобы, вядома ж, залежыць ад спецыяльнасці. Потым праводзіцца атэстацыя, і хто праходзіць яе, прыступае да работы. Сярэдні ўзрост персаналу — каля сарака гадоў. Сплаў вопыту і маладосці.

Усе нашы работнікі заслугоўваюць паважлівых слоў, я ж хачу адзначыць лепшых працаўнікоў мясаперапрацоўчага ўчастка — забойшчыка жывёлы Юрыя Ключнікава, вытворцу натуральнай каўбаснай абалонкі Алену Афанасьеву, фаршаскладальніка Віктара Оснача, апаратчыка тэрмічнай апрацоўкі Анатоля Калядава, фармоўшчыка каўбасных вырабаў Наталлю Саўчанка, кладаўшчыцу Алену Асюлеву. Не магу не сказаць і пра Валянціна Хамечку і Уладзіміра Кавалёва, якія вядуць тэхнічнае абслугоўванне абсталявання не толькі ўказанага цэха, але і ўсяго камбіната. Усіх перадавікоў вытворчасці ў гэтым матэрыяле з-за яго невялікіх памераў не назавеш. Я ўдзячны нашаму калектыву за старанную работу.

— Вы, Андрэй Генадзьевіч, як гаворыцца, прабачце за жарт, свае людзі. А калі гэта падзякі ад староніх людзей, тут ужо асобная справа. Я пагартаў кнігу водгукаў кафэ «Гасцінны двор» і бачыў там шмат прыемных запісаў. Не магу не прывесці адзін з іх, што пакінула сям'я Сцепчанкаў з Гомеля: «Выказваем велізарную падзяку за арганізацыю і абслугоўванне вясельнага вечара загадчыцы кафэ Святлане Дзям'янаўне і загадчыцы вытворчасці Вользе Валер'еўне, музыкантам за іх талент і ўменне. Дзякуй маладым і прыгожым афіцыянтам. Так трымаць!». Падобных запісаў многа. Што скажаце з выпадку гэтага?

— Прыемна, што народ так ацэньвае працу нашых работнікаў. Мы і ў далейшым пастараемся задавальняць попыт нашых пакупнікоў. Адным словам, так трымаць!

У кафэ «Гасцінны двор» — чэргі

Загадчыца кафэ С. МАРГУНОВА і бармэн Н. ЗЯМБЛІЦКАЯ.

На правядзенне такіх мерапрыемстваў, як вясельныя вечары, юбілеі, банкеты. Заказы на іх, як расказала нам загадчыца кафэ Святлана Маргунова, распісаны ўжо да ліпеня 2008 года. І сакрэту гэтаму няма, як патлумачыла ў сваім запісе ў Кнізе водгукаў гамяльчанка Вікторыя Талкачова: «Калектыў кафэ цудоўны ў сваім прафесіяналізме, камунікабельнасці, увазе да наведвальнікаў. Кухня зацікаўлівае ў далейшым жаданні праводзіць тут сямейныя мерапрыемствы. Хочацца тут бываць часцей. Малайцы!».

Кафэ, як вядома, абслугоўвае не толькі нафтавікоў, але і ўсіх ахвотнікаў. Днём тут могуць паабедаць яны за такія прымальныя цэны, якіх не сустрэнеш у грамадскім харчаванні абласнога цэнтра, прычым усе прадукты — натуральныя. Тое ж самае і вечарамі, калі праводзяцца розныя ўрачыстасці.

Кафэ прымае заказы на кандытарскія вырабы. Тарты тут — на любы густ, а дзіцячыя — у выглядзе аўтамабіляў, матылькоў, жукоў і г.д. Попытам у пакупнікоў карыстаюцца і розныя паўфабрыкаты: галубцы, пельмені, варэнікі з начынкамі і г.д.

Звяртае на сябе ўвагу і той факт, што пасля заканчэння прафтэхвучылішча многія работнікі вучацца далей у інстытутах, універсітэтах, каледжах. Сярод іх — Вольга Вежнавец, Таццяна Бяляева, Аляксей Голубаў, Аліна Карман, Вольга Савельева, Антон Сацута, Таццяна Кароўчанка, Наталля Зябніцкая. Прыклад тут ёсць браць з каго, з загадчыцы кафэ Святланы Маргуновай. У свой час яна закончыла тэхнікум савецкага гандлю, а цяпер займаецца ў Беларускім гандлёва-эканамічным універсітэце спажывецкай кааперацыі.

Святлана Дзям'янаўна адзначыла таксама старанную працу Таццяны Карузы, Надзеі Палазнік, Людмілы Яначкінай, Наталлі Ідавай, Святланы Тарарэнкі, Ларысы Астапенкі, Ірыны Іванчыкавай, таваразнаўцы Алены Даглядзілінай.

На варце якасці

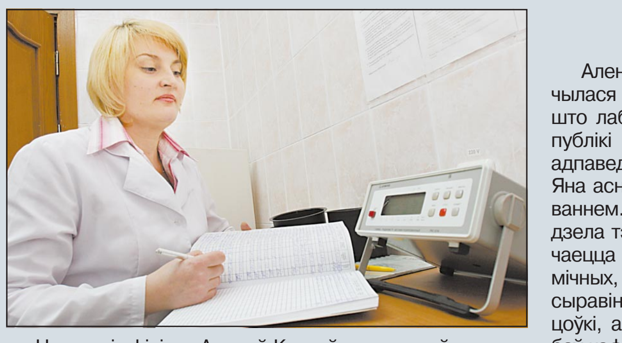

Начальнік філіяла Андрэй Казлоў прапанаваў мне наведаць вытворчую лабараторыю прадпрыемства, дзе я меў гутарку з яе загадчыцай Аленай Чарнавусавай. На гэтай пасадзе яна ўжо тры гады. У свой час закончыла педвучылішча і працавала выхавальніцай у дзіцячым садку, а потым змяніла работу, стаўшы лабаранткай, што патрабавала вучобы на біялагічным факультэце Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны, які яна паспяхова закончыла.

Алена Сцяпанаўна гаворыць, што многаму яна навучылася ў былой загадчыцы лабараторыі Алены Мажака, што лабараторыя адпавядае сістэме акрэдытацыі рэспублікі і акрэдытавана на тэхнічную кампетэнтнасць у адпаведнасці з патрабаваннямі СТБ НСО/МЭК 17025. Яна аснашчана ўсімі неабходнымі прыборамі і абсталяваннем. Па сутнасці лабараторыя выконвае функцыі аддзела тэхнічнага кантролю, і асноўная задача яе заключаецца ў своечасовым і якасным правядзенні фізіка-хімічных, мікрабіялагічных, радыялагічных даследаванняў сыравіны і гатовай прадукцыі не толькі мясаперапрацоўкі, але і хлебабулачных вырабаў міні-завода, вырабаў кафэ «Гасцінны двор» і г.д. Што яна і робіць. Мяне ж цікавіла адно пытанне: ці былі выпадкі забракоўкі жывёлы, якая ў якасці сыравіны паступае на камбінат таксама і з гаспадарак, дзе маецца радыеактыўная забруджанасць? Не, не было, адказала Алена Сцяпанаўна і прывяла такі прыклад. Калі па ялавічыне рэспубліканскі дапушчальны ўзровень (РДУ) складае 500 бекерэляў на кілаграм, дык у ялавічыне з Веткаўскага раёна (КСУП «Радужскі») тыя бекерэлі раўняюцца лічбе 33,6.

ФІЛІЯЛ «ВЫТВОРЧЫ КАМБІНАТ»
РУП «ГОМЕЛЬТРАНСНАФТА «ДРУЖБА»
ЗАПРАШАЕ ЗАЦІКАЎЛЕНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ І НАСЕЛЬНІЦТВА ДА СУПРАЦОЎНІЦТВА
247035, В. БАБОВІЧЫ ГОМЕЛЬСКАГА РАЁНА ГОМЕЛЬСКАЙ ВОБЛАСЦІ.
УНП 400051494
ТЭЛ.: 797 617, 797 740, 797 551

Матэрыял падрыхтаваў Уладзімір ПЕРНІКАЎ.
Фота Мікалая БЯЛЬКОВІЧА.

Ліцэнзія № 0242646 выдадзена паводле рашэння Гомельскага гарвыканкама ад 9 лістапада 2004 года тэрмінам на пяць гадоў да 9 лістапада 2009 года.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 24 31 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.

html: www.zviazda.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.460. Індэкс 63850. Зак. № 6878. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12